

TALVISOTA KUHMOSSA

9. TALOUSKOMPPANIAN SOTAPÄIVÄKIRJA SUOMUSSALMEN JA KUHMON RINTAMALTA

Alkuperäisestä sotapäiväkirjasta luettavaan muotoon muokannut

Matti Halonen 2015

P 3536

9.Tal.K

SOTAPÄIVÄKIRJA

17.4.1940 – 19.4.1940

Aik

22.Tal.K

21.12.1939 – 16.4.1940

Aik

2.T-Tal.K

8.12.1939 -20.12.1939

Tämä sotapäiväkirja käsittelee 9.Tal.K:n toimintaa 8 p:stä joulukuuta 1939 alkaen: Tällöin saapui komppanian runko, yhteensä 2 upseeria ja 14 aliupseeria Lahdesta Huolto-T-R:stä. Komppanian päällikkönä toimi koko ajan luutnantti Liuskallio ja vääpelinä, vääpeli Hinkkanen. Komppanian nimi, tai oikeammin numero on vaihtunut hyvin usein ja oli sodan lopussa 9.Tal.K. Komppanian toiminta ei ole ollut aseellista laatua, lukuun ottamatta niitä, jotka olivat komennettuna rintamalle, mutta kuitenkin on se ottanut omalta osaltaan käytyyn sotaan osaa vaivoja säästämättä, joutunut valvomaan useita vuorokausia peräkkäin toimittaessaan elintarvikkeita taisteleville joukoille. Tähän on suuresti vaikuttanut komppanian päällikön suhtautuminen alaisiinsa olemalle heille isä, joka pitää huolen alaistensa hyvinvoinnista.

Komppanian saavutuksia ei voida esittää saadun sotasaaliin ja tuhottujen vihollisten lukumäärällä, mutta kuitenkin on jokainen mies yrittänyt parhaansa tehtävänsä täyttäessään, uskoen sillä hyödyttävänsä isänmaan asiaa, joka jokaiselle on tärkein.

- 8.12.1939 Komppanian upseerit, luutnantti Liuskallio ja vänrikki Pirhonen, sekä 14 aliupseeria saapuivat Liminkaan. Samalla junalla saapuivat myös Eläilääkintäkomppania ja Asevarikkokomppania Huolto-T-Rykmentistä Lahdesta. Komppaniamme majaili aluksi Limingan kansanopistolla, josta se päivemmällä siirtyi kansakoululle. Komppania sai miehistöä yhteensä 20 miestä. Näiden miesten vastaanotto ja tarkastus tapahtui Limingan Suojeluskuntatalolla. Tarkastustilaisuudessa oli läsnä komppanian päällikkö luutnantti Liuskallio, sekä kaksi aliupseeria, jotka ohjasivat saadut miehet majoituspaikkaan. Majoituspaikassa huoneet olivat kylmiä, joten niitä oli käytävä lämmittämässä jo aikaisemmin päivällä, sekä kuljetettava pehkuja alusiksi lattialle. Mitään sotilaallisia harjoituksia ei voitu pitää, koska oli muita järjestelyjä majapaikassa, ja koska miehistö saatiin vasta myöhään illalla. Henkilötiedot otettiin jokaiselta mieheltä heti heidän tultuaan ja tarkastettiin kortit sekä sotilaspasit. Puuttuvat kortit sekä pasit merkattiin ylös.
- 9.12.1939 06.00 Komppaniassa oli herätys jonka jälkeen olivat aamupesu aamutoimet.
- 07.00 Oli aamutee kansanopistolla. Komppanian päällikkö ja kaksi aliupseeria meni heti tämän jälkeen Suojeluskuntatalolle valvomaan saatavien miesten kelpoisuutta komppanian käyttöön. Komppanian majoituspaikkaan jääneet aliupseerit ja miehet joutuivat laittamaan majoitushuoneiden sisäjärjestyksen parempaan kuntoon. Huoneisiin laitettiin laudoista pystyyn aitaus olkien pää-

syn ehkäisemiseksi lattialle ympäri huonetta. Huoneita lämmitettiin koko päivä, sillä ne olivat olleet kauan lämmittämättä. Ne olivat myös kosteat. Olkia kuljetettiin lisää majoitushuoneisiin, koska niitä oli liian vähän miehistön runsaan tulon takia. Miehiä tuli Suojeluskuntatalolta lisää klo 18.00 – 22.00 välisenä aikana yhteensä 35 miestä joista yksi oli aliupseeri. Suoritettiin myös majoituspaikan ulkopuolista puhdistamista ja raivattiin olkien ynnä muiden jätteiden poisvientä. Huoneista liiat kalustot, kuten pulpetit, kannettiin halkovajaan, jonne ne pinottiin kasaan. Pilkottiin puita seuraavan päivän tarvetta varten. Kauemmin yksikössä olleet miehet kävivät saunassa.

- 10.12.1939 07.00 Oli sunnuntaipäivä ja herätys klo 07.00. Komppania kävi aamuteellä ja suoritti muutamia puhdistustöitä. Se jälkeen komppaniasta halukkaat saivat mennä kirkkoon alikersantti Ahlskogin johdolla. Komppaniaan jääneille miehille annettiin tehtäväksi laatia luettelo puuttuvista varusteista. Laatimisesta vastasivat ylikersantti Kontro ja alikersantti Hästö. Iltapäivällä oli harjoitusta kaksi tuntia suljetun järjestyksen muodollisessa koulutuksessa. Harjoituksen johti vänrikki Pirhonen. Komppanian päällikkö oli edelleenkin Suojeluskuntatalolla kahden aliupseerin kanssa. Komppaniaan saapui illalla uusia miehiä aina klo 22.00 saakka. Miehiä saatiin yhteensä 25 miestä, joista kaksi oli aliupseeria.
- 11.12.1939 Komppaniassa toimitettiin jako eri joukkueisiin. Jaon suorittivat vänrikki Pirhonen, kersantti Hinkkanen ja alikersantti Puustinen. Komppanian päällikkö oli edelleenkin miehistön tarkastustilaisuudessa Suojeluskuntatalolla kahden aliupseerin kanssa. Komppania oli kaksi tuntia harjoittelemassa sulkeisjärjestyksen muodollista koulutusta. Iltapäivällä vänrikki Pirhonen piti oppitunnin S.O:sta. Komppaniaan saatiin 20 uutta miestä. Majoituspaikkaa siistittiin ja kunnostettiin iltamyöhään saakka. Iltalomaa annettiin klo 22.00 saakka elokuvissa käyntiä varten Suojeluskuntatalolla. Elokuvaesitys Suojeluskuntatalolla kuitenkin peruutettiin reserviläisten saapumisen takia.
- 12.12.1939 Vielä tänäänkin yksikköön saapui miehiä pitkin päivää. Majoituspaikka oli liian ahdas komppanian suuruuteen verrattuna. Komppania sai määräyksen olla lähtövalmiina Ouluun lähtöä varten. Komppaniaan hankittiin pesuvälineitä, sankkoja, sekä puiden pilkkomista varten saha ja kirves. Komppanian päällikkö piti komppanialle oppitunnin huollosta ja sen merkityksestä sodan aikana. Harjoitusta johti komppanian päällikkö, apunaan vänrikki Pirhonen. Harjoituksen aiheena oli kunnian teko ja käännökset paikalla, sekä liikkeessä. Komppanian kansliatarvikkeet pakattiin pahvilaatikoihin, joita saatiin paikakunnan kaupasta. Lähtöä ei kuitenkaan vielä tullut, koska komppanialla ei vielä ollut täyttä miehistöä.
- 13.12.1939 06.00 Komppaniassa pidettiin herätys klo 06.00, jonka jälkeen olivat pesu-, ja aamu toimet, sekä aamutee kansanopistolla. Aamuteen jälkeen oli komppanian päällikön oppitunti. Oppitunnin aiheena oli talouskomppanian kokoonpano ja tehtävät sodan aikana. Harjoituksena oli yksi tunti suljetun järjestyksen muodollinen koulutus, valvojana vänrikki Pirhonen. Iltapäivällä valmistauduttiin Ouluun lähtöä varten. Komppania oli vahvuudeltaan 140 miestä upseerien ja aliupseerien kanssa.
- 17.30 Komppania oli lähtövalmiina.
- 18.30 Marssi asemalle alkoi.

- 14.12.1939 02.05 Komppania saapui Ouluun. Asemalla järjestäydettiin marssia varten nelijoon, jonka jälkeen marssittiin keskuskansakoululle. Täällä majoitettiin voimistelusaliiin, jossa sai nukkua klo 08.00 asti.
- 09.00 Lotat antoivat ruokaa. Aamulla sairastui yksi mies, joka täytyi viedä sairaalaan.
Komppanian päällikön käskystä komppania järjestäytyi marssia varten vanhalle PJP:n kasarmialueelle. Marssimme kasarmille kaupungin halki. marssi kesti noin yhden tunnin. Kasarmit olivat kylmät, joten niiden lämmittäminen oli aloitettava heti. Komppanian majoitus järjestettiin siten, että eri joukkueet majoitettiin omiin tupiinsa. Kullekin tuvalle määrättiin oma puhdistusalueensa ja valvojansa. Suoritettiin huoneiden puhdistaminen, koska ne olivat huonossa kunnossa. Huoneita ei saatu oikein kunnolla lämpiämään, joten ne olivat tavallista kylmemmät. Tupiin laitettiin laudoista vuoteet ja niihin olkia, sekä siistittiin työskennellessä syntyneet laudanpalat ja roskat pois. Tupien esimiesten käskettiin laatia miehistöluettelo ja opettamaan tupailmoituksen teko esimiesten tullessa tupaan.
- 20.45 Pidettiin iltahartaus.
- 15.12.1939 06.00 Komppaniassa tapahtui herätys klo 06.00, jonka jälkeen pesu-, ja aamutoimet.
- 08.00 Aamuteen saimme vasta klo 08.00, jonka lotat jakoivat.
Komppanian päällikkö määräsi komppanian palvelusohjelman siksi, kunnes jouduimme huoltotehtäviin. Ohjelma oli seuraava:
Klo	06.00	Herätys.
	06.05 - 06.30	Pesu ja aamutoimet.
	07.00 - 07.30	Aamutee.
	08.00 - 08.45	Oppitunti.
	09.00 - 10.45	Ulkoharjoitus.
	11.00 - 12.00	Ruokailu.
	13.00 - 13.45	Oppitunti.
	14.00 - 15.00	Ulkoharjoitus.
	15.00 - 16.45	Järjestelytöitä ja varusteiden sovittelua.
	17.00 - 18.00	Ruokailu.
	18.00 - 18.45	Oppitunti.
	20.30	Iltahuuto.
	20.45	Iltahartaus.
	21.00	Hiljaisuus.
- Komppanialle hankittiin keittiökalustoa ja keittäjät saivat tehtäväkseen valmistaa ruuan komppanialle seuraavasta aamusta alkaen.
- Komppaniaan tuli lisää miehistöä ja alipäällystä, sekä autoja väliaikaisesti käytettäväksi. Myös hevosia ruvettiin tiedustelemaan komppanian tarvitsema määrä, joita kuitenkaan ei vielä saatu vastaanottaa. Komppanialle tilattiin varusteita VKM:stä, koska miehistö oli ilman varusteita. Puuseppien, teurastajien ynnä muita välineitä hankittiin kaupasta intendentin luvalla.
- 16.12.1939 Komppanian keittäjät laittoivat ensimmäistä kertaa ruokaa komppanialle, joka ylitti laadussaan odotukset. Tavanomaisten harjoitusten lisäksi tuli komppaniaan hoidettavaksi 23 hevosta, jotka oli otettu armeijan käyttöön. Määrättiin hevosmiesten esimies, sekä väliaikaiset hoitajat hevosille. Puusepät tekivät hevosmiesten kanssa tallissa sekä laittoivat keittiön erästä vajasta,

johon tuli laitettiin ilmaventtiilit että huone pysyisi kuivana.

Iltapäivällä suoritettiin puhdistustöitä kasarmirakennuksessa sekä pihalla. Kenttäpostikonttoriin lähetettiin kolme miestä lajittelemaan postia, koska siellä eivät ehtineet lajitella kaikkea tulevaa postia ja pyysivät lisämiehiä lajittelemaan. Miehiä lähetettiin myös komennukselle Tuiran kansakoululle, Puolustuslaitoksen tarpeita varten varattuja hevosia vahtimaan. Komennus kesti kaksi vuorokautta.

17.12.1939 07.00

Sunnuntai, jonka johdosta herätys oli vasta klo 07.00. Tämän jälkeen suoritettiin tavanmukaiset aamutoimet ja puhdistamiset. Aamupäivällä oli yhden tunnin kestänyt käyttäytymisharjoitus ulkona. Kaikkia vapaana olevia miehiä kehoitettiin menemään kirkkoon. Johtajaksi määrättiin alikersantti Ahlskog. Iltapäivällä oli komppanian päällikön tarkastus. Silloin tarkastettiin tuvat, puhdistusalueet sekä tallit. Tarkastuksessa huomatuista epäkohdista huomautettiin komppanian päivistäjälle. Huonon sisäjärjestyksen vuoksi komppanian päällikkö ei myöntänyt iltalomia. Varusteita jaettiin miehistölle illalla.

18.12.1939

Komppania joutui työskentelemään huoltotehtävissä ja sai hoidettavakseen KM:n, joka oli sijoitettuna Tullimakasiinille. Työskentelemään joutui muonitusjoukkue, joka viipyi tehtävissä klo 24.00 saakka ja osan joukkueesta täytyi työskennellä läpi vuorokauden, sillä tavarankoutajia oli läpi vuorokauden. Kiireisin aika oli iltpäivällä pimeän tullessa, sillä silloin tulivat lähiseuduilla majailevat joukko-osastot noutamaan muonaansa. Kasarmilla olevat miehet joutuivat kuljettamaan autoilla kasarmialueella olevat rikkonaiset reet korjattaviksi pajalle, jossa niihin tehtiin tarpeelliset korjaukset. Komppania sai lisää 18 hevosta, jotka luovutettiin ajoneuvoineen. Hevoset olivat virkeitä, mutta valjaat eivät olleet tarkoitustaan vastaavat, sillä liukkaalla kelillä ajettaessa reki tuli hevosen jaloille, joten ne yrittivät potkia. Tosin mitään vahinkoja ei sattunut, asiansa osaavien ajajien ansiosta.

19.12.1939 07.00

Muonitusjoukkue lähti KM:n jo klo 07.00. Varastolta miehet eivät päässeet poistumaan ruoka-aikana kuin yksi mies kerrallaan. Komppanian toimisto muutettiin toiseen rakennukseen, koska kyseisessä rakennuksessa oli tyhjiä huoneita. Varusjoukkue sai hoidettavakseen varusvaraston, jossa oli tulinen kiire käydessäni sitä katsomassa. Tavaraa tuli useita autokuormia kerrallaan, sekä tavarankoutajia kävi noutamassa yksikköihin tarpeellisia varusteita. Talouskomppania sai vasta tänään enemmän varusteita, joita heti illalla jaettiin miehistölle. Jalkineita ei vielä saatu tarpeeksi, eikä päällystakkeja ja turkislakkeja. Vapaat miehet joutuivat edelleenkin työskentelemään rekien siirroissa. Kunnossa olevat reet koottiin kasoihin, samoin aisat ja korit. Kaikki luettiin ja merkittiin kirjoihin ja lähetettiin intendentin toimistolle tiedoksi. Muutamia huonossa kengässä olevia hevosia kengitettiin, koska niillä ei voitu ajaa liukkaalla kelin takia maan ja teiden ollessa jään peitossa.

20.12.1939

Komppania joutui työskentelemään koko voimallaan. Muonitusjoukkue hoiti KM:ää joka vaati koko joukkueen työskentelemään klo 07.0 – 21.00 välisen ajan. Yövuorot oli järjestetty siten, että yöllä työskenteli vuorottain puolijoukkuetta ja toinen puoli oli lepäämässä. Varusjoukkueella oli kiireiset ajat saada varastot kuntoon tarkastusta varten. Varastosta täytyi päivittäin lähettää huomattava määrä erilaisia varusteita rintamalle lähetettävälle yksiköille. Toimintaa haittasi ajoneuvojen puute, sillä joukkueella ei ollut varsinaisesti autoa käytettävissä, joten täytyi turvautua hevosiin, joka nopeasti toimittaessa oli hidas kulkuneuvo.

Komppanian päällikkö kiinnitti huomiotaerityisesti hevosiin, niiden hoitoon, valjaisiin ja kohteluun. Hevosmiehiä kiellettiin kovasta ajosta sekä kovakouraisesta käsittelystä. Sellaiset hevoset joilla oli huonot kengät, käytettiin kengityspajalla. Talliin määrättiin työ-, ja ruokintapalvelus noudatettavaksi sekä määrättiin tallipäivystäjät pidettäväksi.

Paikallishankintajoukkue sai tehtäväkseen kuljettaa leipää KM:ään sellaisista leipomoista jotka paistoivat leipää Puolustuslaitokselle. Kuljetus tapahtui autoilla ja osaksi hevosilla. Samoin joutuivat he myös kuljettamaan KM:ään erilaista tavaraa varastoista ja liikkeistä. Lihaa kuljetettiin Karja – Pohjolan teurastamolta, maitoa, voita ja juustoa Valion meijeristä. Niihin liikkeisiin, jotka paistoivat leipää, kuljetettiin jauhoja SOK:n myllyltä Toppilasta.

Paikallishankintajoukkueen työskentely kesti aina klo 22.00 saakka.

21.12.1939

Komppania joutui edelleen työskentelemään samoissa hommissa kuin aikaisemmin oli määrätty kullekin joukkueelle. Rekien korjaaminen saatiin lopetettua, joten niiden kuljetus joukko-osastoihin alkoi. Kesäajoneuvot koottiin yksin kasoihin sekä luetteloihin. Hevosten puhtauteen kiinnitettiin huomiota sekä määrättiin jaloittelemaan sellaiset hevoset joilla ei ajettu päivän aikana. Hevosten kunto oli tyydyttävä, joskin muutamia oli alikunnossa. Iltapäivällä komppanian päällikkö suoritti hevosten tarkastuksen.

22.12.1939

Komppania työskenteli täydellä höyryllä KM:ssa, jossa kersantti Törnholm'in toimiessa varastohoitajana työt sujuivat nopeassa tahdissa. Jokaisella ryhmällä oli vanhimpansa, joka valvoi ryhmänsä työskentelyä. Tällaisia ryhmiä oli muun muassa purkausryhmä, heinä, leipä, liha ja sekatarvaryhmä. Työskentely saatiin täten tehokkaammaksi ja nopeammaksi.

VKM:ssä kävi työt ylikersantti Konron johdolla. Miesten perehdyttyä tehtäväänsä, alkoi sielläkin työt luistaa oikeassa tahdissa.

Paikallishankintajoukkue työskenteli hevosten ja autojen kanssa erilaisten elintarvikkeiden siirroissa. KM:lle. Lihaa ja makkaraa ajettiin useampia kertoja K.P:n teurastamolta. SOK:n myllyltä ajettiin jauhoa leipomoille, sekä varastolta paperipusseja ynnä muuta tavaraa. Valiolta ajettiin maitoa, juustoa, piimää ja voita. Paasivaaran varastolta ajettiin erilaisia ryynejä, sokeria, kahvia ja suolaa.

23.12.1939

Komppania työskenteli KM:n ja VKM:n varastoilla. Hevosmiehet saivat käsikyn varustaa kuormaston kuntoon mahdollisen marssikäskyn saavuttua ollakseen valmis seuraamaan komppaniaa.

12.00

Sai paikallishankintajoukkue sekä muonitusjoukkue määräyksen saapua komppaniaan klo 13.00 mennessä.

Muonitusjoukkue ei kuitenkaan päässyt lähtemään ennen kuin 12.45, sillä miehistö, jonka piti ottaa haltuunsa varastot, ei saapunut aikaisemmin. Komppanian saavuttua sillä oli lähtökiire ja jakamatta oli vielä sukset, teurastus-, ja paikallishankinnat joukkueille, jotka jaettiin ennen lähtöä. Sellaiset siviilivarusteet, joita ei tarvittu, koottiin yhteen kasaan sotilaspiirille lähetettäväksi.

13.15

Komppania oli marssivalmiina klo 13.15, jolloin toimitettiin nimenhuuto, sekä kuormaston tarkastus. Tarkastuksen jälkeen tuli liikkeellelähtökäsky, kuormasto liittyi perään. Marssi suuntautui asemalle, jossa lastauksen oli määrä välittömästi alkaa heti asemalle saavuttua. Kuljetusjuna myöhästyi noin kolme tuntia joten lastaus alkoi vasta klo 18.00.

Lastaus sujui erittäin nopeasti. Hevoset, autot sekä kuormasto lastattiin ensiksi ja sen jälkeen miehistö joukkueittain omiin vaunuihinsa. Lastaus komppaniamme kohdalta oli suoritettu loppuun klo 20.00 mennessä.

Juna ei taaskaan lähtenyt liikkeelle etemmäksi kuin lastauspaikalta asema-
pihalle. Lähdestä edelleenkaan ei tullut mitään, ennen kuin klo 23.30, jolloin
lähdimme liikkeelle itää kohti. Päämäärä oli toistaiseksi tuntematon.

- 24.12.1940 06.35 Junamatka päättyi Kiehimän asemalle klo 06.35 Kuormasto purkamisen aloi-
tettiin heti.
- 08.00 Kuormasto saatiin puretuksi. Lähdettiin liikkeelle, kuormasto edessä. Matka
suuntautui Kiehimän Suojeluskuntatalolle.
- 13.00 Kuormasto lähti liikkeelle. Teurastusjoukkueesta määrättiin osasto kuljetta-
maan hevosia Eläinlääkintäkomppanialle Puolangalle. Komppania majoittui
Ampumatarvikevarikko komppanian kanssa Suojeluskuntatalolle väliaikaisesti.
Täällä tapahtui ensimmäinen ilmahälytys, mutta koneita ei näkynyt.
Ruoka täällä laitettiin komppanian keittäjien toimesta, väliaikaisilla keitto-
astioilla, koska omat astiat menivät kuormaston mukana. Illalla Kiehimän lotat
tarjosivat kahvia ja välillä oli ohjelmaa kuten laulua, lausuntaa yms. vastasi.
- 25.12.1939 Komppaniamme ei saanut täällä kauan olla. Kuljetus oli tarkoitus suorittaa tä-
nään jota varten oli varustettu kaksi autoa. Autoihin lavalle oli tehty laudoista
seinämät ja varustettu istuimilla, peräkärnyllä ja kuormastopeitteellä. Autoon
mahtui 40 miestä varusteineen. Talouskomppaniasta meni toimitus-, ja osa
muonitusjoukkueesta Puolangalle, jonne oli määrä majoittua. Komppanian
upseerit menivät jo aikaisemmin aamulla majoitustiedusteluun yhden aliup-
seerin kanssa.
- 12.30 Autot lähtivät liikkeelle klo 12.30 ja 14.30 kohti Puolankaa. Viimeiseksi läh-
tenyt auto vioittui matkalla, joten se oli perillä vasta klo 24.00. Ensimmäisenä
lähtenyt auto palasi noutamaan uutta lastia klo 20.00. Perillä saatiin
Suojeluskuntatalolla lottien tarjoamaa teetä ja leipää. Sen jälkeen osastot
ohjattiin majoituspaikkoihin, joita oli lämmitetty jo aikaisemmin päivällä
komppanian päällikön määräyksestä.
- 26.12.1939 Suoritettiin komppanian jako joukkueittain majoituspaikkoihin. Samoin hevo-
sille laitettiin suojat riihestä sekä tallista. Eläinlääkintä aliupseeri määrättiin
tarkastamaan hevosten hoitoa, sekä pitämään kortistoa ja sairaskirjaa
kunnossa.
Komppania käyttöön otettiin paikkakunnalla olevat varastot, jotka etupäässä
sisälsivät heinää ja pehkua. Kylän laidassa olevaan meijeriin perustettiin elin-
tarvikevarastot, koska paikka huomattiin sopivimmaksi kyseiseen tarkoi-
tukseen metsän läheisyyden takia. Komppanian tehtäväksi annettiin perustaa
eteen, lähelle rintamaa ETP:t Ylinäljängälle sekä Hyrynsalmelle. Miehistöä
meni Ylinäljängälle 2+11 ja Hyrynsalmelle 1+15.
Ilma oli kirkas, pakkasta yli -30 astetta, mutta saimme silti olla ”ryssiltä”
rauhassa.
- 27.12.1939 Ilma oli edelleenkin kirkas ja pakkaneen kiristyi ja oli -35 asteen seudulla.
Komppaniassa järjestettiin majoituspaikkoja kuntoon sekä puhdistettiin huo-
neita paikkakunnalla majoilleitten sotilaiden liattua huoneet. Tiedustelun
majoituspaikasta liikenneohjaajia varten, jotka samalla varmistavat kylään
majoitetun osaston idänsuunnassa, suoritti komppanianpäällikön käskystä
alikersantti Puustinen. Vartio, vahvuudeltaan 1+6, asetettiin samana iltana.
Samoin asetettiin vartio heinävarastolle. Vartiovuorot olivat vuorottain

A-var.K:n kanssa muualla paitsi ei heinävarastolla, joka oli vuorottain El.lääk.K:n kanssa. Heinien siirto Suojeluskuntatalon luota metsään suoritettiin mahdollisen lentohyökkäyksen varalta.

28.12.1939

Kompaniassa suoritettiin kiväärien puhdistus ja tarkastus jota kompanian päällikkö valvoi. Hänen apuna olivat vääpelit Saviaro ja Keltamäki. Tänäpäin aloitettiin paikallishankinta lähikylistä. Sitä suorittivat Vänrikki Pirhonen, sekä alikersantti Puustinen. Tiedustelua suoritettiin useissa kylissä, mutta tulos oli heikko. Kuitenkin saatiin maitoa ja perunoita, joskaan ei EKM:n tarvitsemaa määrää. Lumisateen takia näkyvyys oli huono, joten auto meni ojaan. Heti perässä tuli kuorma-auto, joka pelasti pinteestä. Palattaessa auto meni epäkuntoon ja oli kutsuttava muona-auto hakemaan pois. Illalla kompaniassa oli varushuoltoa ja varusvaraston kuntoon laittamista. Myöhemmin illalla lumisade lakkasi ja taivas oli tähdessä. Pakkasta oli yli -30 astetta. Kompanian toimista järjestettiin Osuuskassan taloon, jonne myös kirjuri asettui asumaan.

29.12.1939

Tänäpäin alkoi kompanian toiminta kaikessa laajuudessaan, sekä EKM:ssä, että ETp:ssä. Tavaraa tuli ja meni suuret määrät, mutta vain pimeän aikana. Päivisin oli liikkuminen aiheutta kylässä kielletty. Paikallishankintaa jatkettiin edelleen, mutta vänrikki Pirhonen ei enää ollut mukana. Tulos jäi huonoksi sen takia, että ympäristöön oli sijoitettuna evakuoituja perheitä. Sellaisista kylistä ei tavallisesti saanut mitään, tai niin vähän, ettei kannattanut lähteä hakemaan. Tarvittava maitomäärä saatiin kuitenkin täyteen, sekä järjestettyä pehmeän leivän paistopaikka, suunnalla olevien osastojen tarvetta silmällä pitäen. Ilma oli kirkas ja pakkasta kovasti, mutta "ryssää" ei nähty muuten kuin sotavankina.

30.12.1939

Saimme olla rauhassa kompaniassamme ja tehdä tavallisia askareitamme. Mutta siinä paha, missä mainitaan.

11.00

Ilmahälytys tuli klo 11.00 ja sitä kesti kaksi tuntia. Hälytys tuli puhelimella ja sekin tuli myöhästyneenä niin paljon, että kone kerkisi lentää kylän yli ennen kuin kerittiin siitä ilmoittaa. Myöhemmin tuli ilmoitus, että kone oli oma. Kompanian eläinlääkintäaliupseerin tehtäväksi annettiin suorittaa hevosten tarkastus. Majoituspaikkojen puhdistus suoritettiin vuoden viimeisenä pesuna, sekä lämmitettiin sauna ja kylvettiin.

31.12.1939

Työskentely tänäänkin oli samanlaista kuin muina päivinä. Päivät loppuivat tästä vuodesta kesken, joten on seuraavana päivänä aloitettava uusi vuosi. Kirkkoon aikoi mennä muutamia miehiä, mutta ilmoitettua Jumalanpalvelusta ei ollutkaan. Ennen uuden vuoden alkua oli yksikön miesten toivomuksena se, että sota "ryssää" vastaan loppuisi mahdollisimman pian Suomelle kunniakkaaseen rauhaan.

1.1.1940

Vuoden ensimmäisenä päivänä saimme olla rauhassa Molotovin harakoilta. Työtä tehtiin samoissa merkeissä kuin edellisinäkin päivinä. Tänäpäin oli noudettava EKM:lle tuleva maito Väyrylänkylästä. Maito tuli tavallisena arkipäivänä Kajaanin ja Puolangan linja-autossa, mutta sunnuntaina se täytyi noutaa, koska linja-auto ei silloin kulje kyseisellä linjalla. Maidon noutaminen tapahtui vasta illalla pimeän tultua klo 18.00 – 20.00 välillä, joskaan me emme joutuneet "ryssien" lentokoneiden maaliksi. Saimme niiden muualla aikaan

saamasta tuhosta kuulla puhelimella. ”Ryssä” oli ulottanut hyökkäyksensä turvattoman siviiliväestön kimppuun pommittamalla Oulua. Siviilejä ei kuitenkaan ”ryssä” onnistunut saamaan ja sotilaita ei ”ryssä” saakaan surmattua kuin joskus vahingossa. Aineelliset vahingot eivät myöskään olleet kovin suuret.

Ilta kului rauhallisesti iltaan, sillä ulkona oli kova pakkas, josta johtuen kukaan ei viihtynyt ulkona kovinkaan kauan, ellei ollut jotakin tärkeää tehtävää.

2.1.1940

Komppania työskenteli kukin määrättyssä tehtävässä. Komppanian vääpeli meni komppanian asioissa Ouluun. Meno tapahtui kuorma-autolla. Samalla mukana meni kaksi autonkuljettajaa sekä yksimies, joka lähetettiin sotasaarialaan tutkittavaksi, koska mies valitti sairastavansa keuhkotuberkuloosia. Oulussa asioita ei ehditty suorittaa loppuun ko. päivänä, vaan tulo täytyi siirtää toiselle päivälle.

Ilma oli edelleenkin kirkas ja pakkasta oli myös tarpeeksi pitämään miehet virkeinä. Sää lienee ollut ”ryssille” liian vaikeata lentää ilman mitään menetyksiä. Todennäköisesti se oli ”ryssille” liian kylmää, koskapa ”ryssiä” oli tavattu paleltuneina Suomussalmen laajoista metsistä Suomalaisten hiihtopartioiden lyötyä ”ryssän” joukkoja hajalle.

3.1.1940

Komppaniassa ei tapahtunut mitään poikkeuksellista aikaisemmin mainitusta työskentelymuodoista. Komppanian päällikkö, luutnantti Liuskallio ja vänrikki Pirhonen kävivät tarkastamassa ETp:n Ylinäljängällä. Matka alkoi aamulla klo 08.00. Palaaminen onnistui huonommin, sillä autosta loppui bensiini noin seitsemän kilometrin päässä Puolangalta. Loppumatka oli käveltävä, koska ei ollut sillä välillä puhelimia joilla olisi voinut soittaa autoa tumaan bensiiniä.

Iltapäivällä palasi kuorma-auto Oulusta. Samalla tuli myös toinen auto, mukana menneen kuljettajan ohjaamana.

Taivas oli taas kirkkaassa tähdessä ja revontulet loistivat kirkkaana.

4.1.1940

10.00

”Ryssä” ei enää tänään antanut olla rauhassa, vaan heidän lentokoneensa ilmestyi kylän yläpuolelle klo 10.00 seuduilla. Ensiksi se lensi kylän yli kaartuen takaisin, mutta palasi heti takaisin ja avasi konekivääreillä tulen taloja kohti. Kun siitä ei näyttänyt olevan mitään hyötyä se palasi useita kertoja takaisin koko ajan ampuen kylää. Maasta avattiin tuli sitä vastaan, mutta ei siitä näyttänyt olevan mitään vaikutusta. Iltapäivällä kone palasi uudelleen kylän yläpuolelle. Se lensi pilvien yläpuolella, joten sitä ei näkynyt maahan.

Kylässä majoileva siviiliväestö oli aivan kuritonta ilmahälytyksen sattuessa ja heitä täytyi kehottaa sotilaspäällystön taholta menemään ilmasuojaan.

Kylään tuotiin ”ryssiltä” saatuja sotasaalishevosia noin 200. Tal.K:sta oli hevosia noutamassa 1+8 miestä. Hevoset olivat kurjassa kunnossa ja useita hevosia oli täytynyt teurastaa, kun ne eivät jaksaneet seurata mukana.

5.1.1940

Ilmahälytysten takia kylässä aloitettiin väestösuojausten kaivaminen Tal.K:n toimesta. Työssä käytettiin kaikkia vapaana olevia miehiä. Niitä kaivettiin kaikkiin miehistön majoituspaikkoihin, sekä upseerien ruokailupaikkoihin. Maa oli vahvasti jäässä, joten työ oli hidasta.

Teurastusjoukkue järjesti kuntoon kenttäteurastamo, jonka paikka jo edellisenä päivänä oli tiedusteltu vääpeli Keltamäen käskystä. Teurastamossa saatiin perustamistyöt loppuun suoritettua ja se oli valmis teurastusta varten. Se oli laitettu sellaiseksi, että siinä voidaan teurastaa useampikin eläin yhtä aikaa. Riukuja myöten ne taas voidaan siirtää syrjään, jossa ruhot voivat riippua ja jäähtyä. Sen jälkeen ne voidaan kuljettaa varastoille.

Pakkasta oli edelleenkin kovasti, noin -30 -35 asteen välillä.

- 6.1.1940 Teurastusjoukkue aloitti tänään toimintansa. Kylässä oli paljon evakuoitua karjaa, joka ei tuottanut mitään ja heinistä oli kova puute, joten niitä jouduttiin hävittämään. Ensimmäisen päivän aikana teurastettiin neljä lehmää ja yksi hieho. Teuraseläimet tulivat nimismiehen välityksellä, sillä eläinten omistajat olivat muualla. Paikallishankintajoukkueen toimesta kylän taloissa paistettiin verestä pannukakkua. Teurastamolta koottiin eläinten nahat vaatevarastolle, josta ne sitten myöhemmin lähetettiin Kajaaniin. Suolia ei eläimistä voitu puhdistaa, koska ei ollut tarpeellista työvoimaa käytettävissä ja sellainen huone puuttui, jossa suolet olisivat pysyneet sulana kovien pakkasten aikana.
- 7.1.1940 Komppania jatkoi edellä mainittuja tehtäviä kaikilla käytettävissä olevilla voimilla. Paikallishankinta lopetettiin ympäristön köyhyyden takia. Teurastusta jatkettiin kuumeisella kiireellä. Väistösuojien kaivamista jatkettiin, koska niitä ei ollut saatu valmiiksi miehistön vähyyden takia. Suojat olivat vielä kesken kaivua, eikä niitä vielä iltaan mennessäkään saatu valmiiksi. Komppanian päällikkö, luutnantti Liuskallio ja vänrikki Pirhonen, kävivät tarkastamassa Hyrynsalmella olevan ETp:n. Lähtö tapahtui aamulla klo 08.00 ja paluu oli myöhään illalla. Pojat voivat hyvin, joskin päivisin tahtoo olla rauhatonta "ryssän" lennellessä kylän kohdalla useita kertoja päivässä. Yöt sielläkin kuluivat työskentelyn merkeissä.
- 8.1.1940 Päivä kului ilman hälytyksiä, vaikka oli kaunis lentosää. Päivällä tuli määräys Int. (Intendetin) toimistosta lähettää Hyrynsalmelle evakuoimaan 4+20 miehen vahvuinen joukkue. Varusteet käskettiin ottaa mukaan, sillä joukkueen oli määrä majoittua jonnekin Hyrynsalmen seudulla.
- 9.1.1940 Hyrynsalmelle määrätyt miehet lähtivät tänään liikkeelle. Matka suoritettiin linja-autoissa, joita oli kaksi. Komennukselle meni myös miehiä A-var.K:sta ja El.lääk.K:sta. Suomussalmen voitoista alkoi saada tietoja radion ja lehtien välityksellä. Miehistön keskuudessa se sai aikaan hyvän mielen. Komppanian hevoset tarkastettiin klo 13.00. Tarkastuksen suoritti eläinlääkäri Kantola. Tarkastuksen tulos merkittiin kirjoihin. Yksi hevonen määrättiin vietäväksi sairastallille. Komppanian kuorma-auto kävi Oulussa ja toi postia ja perunoita. Lentosää oli erittäin huono sillä taivas oli paksujen pilvikerrosten peittämä.
- 10.1.1940 Komppanialla oli määrä olla päivärahojen maksu. Tämä kuitenkin lykkääntyi uuden palkkausta koskevan kirjelmän johdosta, jossa määrättiin maksupäiviksi kuukauden 15 ja 25 päivä. Samalla tuli tieto, että päivärahaa on korotettu, josta asiasta myöhemmin tulee lähemmin selvittävät tiedot. Komennettiin Int:n käskystä kapteeni Boströmin käytettäväksi alikersantti Maikkola ja sotamies Melaranta. Komppanian kuorma-auto läksi varhain aamulla Kajaaniin ja minne vei vuotia ja postia. Auto palasi myöhään illalla tuoden kuomassaan heiniä ja postia Kajaanista. Komppanian asettaman heinävartion tehtäväksi määrättiin ilmahälytyksen antaminen lentokoneen äänien kuuluessa. Tämä vartion tehtävien lisääminen johtui miesten vähyydestä komppaniassa. Ilma oli pilvinen koko päivä ajan, joten oli erittäin huono lentosää "ryssälle".
- 11.1.1940 Komppania työskenteli tuttuun tapansa. Teurastusjoukkue suoritti eläinten ostoja, sekä teurasti. Eläinten veri kuljetettiin paikallishankintajoukkueen toimesta kylän taloihin paistetavaksi pannukakuiksi. Se oli erittäin hyvää vaihte-

telua ruokataloudessa.

- 12.1.1940 Tänäpä oli komppanialla teltan teko harjoitus. Harjoitus suoritettiin EKM:n läheisyydessä. Teltan teko suoritettiin pahvilevyistä mukana seuranneiden piirustusten mukaisesti. Teltan kehys laitettiin laudoista. Harjoitukseen ottivat osaa kaikki vapaana olevat aliupseerit ja miehet. Harjoituksen johti kompanian päällikkö. Kyseisessä harjoituksessa saatiin nähdä pahviteltan hyviä puolia, joskin se on hitaampi rakentaa kuin kangasteltoa. Komppanian kuorma-auto lähti Ouluun viemään tyhjä bensiini astioita ja tuomaan tullessaan monenlaatuista tavaraa. Sää oli aamupäivällä pilvinen, muuta kirkastui jo iltapäivällä.
- 13.1.1940 Komppaniassa järjestettiin tänään saunassa käynti. Lämmittää käskettiin useita saunoja, sillä kaikille olisi riittänyt löylyä yhdessä saunassa. Samalla suoritettiin puhtaiden vaatteiden vaihto. Vaatteita järjesti kompanian talousupseeri kompanian varastosta. Lunta satoi koko päivän, huono lentosää. Pakkanen oli vähempänä tavallista pakkassäätä, sillä taivas oli paksujen pilvikerrosten peittäjä.
- 14.1.1940 Komppanian auto palasi Oulusta tuoden erilaista tavaraa komppanialle. Komppanian oli asetettava sotapoliisin käyttöön partio, jonka vahvuus oli 1+6. Partion tehtäväksi tuli tarkistaa kaikkien kylään saapuvien miesten paperit ja henkilöllisyys todistukset. Partio sijoitettiin noin kahden kilometrin päässä olevaan teiden risteykseen. vartiopaikan välittömään läheisyyteen pystytettiin pahvinen teltoa, joka todettiin erittäin hyväksi kyseiseen tarkoitukseen. Komppaniasta täytyi viedä yksi hevonen sairastallille lihashaavan takia. Haava aiheutui toisen hevosen potkaisusta, kun se oli päässyt yön aikana irti.
- 15.1.1940 Komppaniasta lähti samanlainen 1+6 miehen vahvuinen partio tarkastamaan henkilöllisyystodistuksia. Teurastusjoukkue suoritti eläinten teurastuksia, kuten aikaisempinakin päivinä. Toimitusjoukkue ja Varusjoukkue työskentelivät verstaillaan Toimitusjoukkue sai ylimääräisiä tehtäviä ja hevosmiesten oli pidettävä huoli hevosten puhtaudesta, jaloittelusta ja ruuanlaitosta. Hevosten kunto alkoi ruveta horjumaan, koska niillä ei ollut paljon ajoa. Eri majoituspaikkoihin ajettiin halkoja kylän keskellä olevan kansakoulun varastolta. Pakkanen ylitti tähänastiset saavutuksensa ollessamme paikkakunnalla. Kohosi noin -40 asteeseen.
- 16.1.1940 Komppanian päällikkö luutnantti Liuskallio ja väpeli Hinkkanen kävivät hake-massa päivärahoja Kajaanista. Samalla he esittivät siellä laskuja ja tilityksiä. Tullessa oli määrä tuoda komppanialle puuttuvia varusteita, kuten päällystakkeja ja huopasaappaita. Matka sujui häiriöttä tullen menen. Päivä kului häiriöttä. Yhden homman "ryssä" näyttää kokonaan unohtaneen, vaikka se kuuluu erottamattomasti "ryssän" taktiikkaan, tuhota siviiliväestöä, joka ei kykene puolustautumaan idän raakalaisia vastaan. Koko päivän sää oli kirkas, pakkasta noin -30 astetta.
- 17.1.1940 Suoritettiin päivärahojen maksu, kun edellisenä päivänä oli saatu rahat Kajaanista. Päivärahaa sai jokainen enemmän kuin aikaisemmassa tilissä oli maksettu, palkankorotuksen takia. Komppanian kuorma-auto lähti Kajaaniin viemään likaista pyykkiä ja tullessa tuomaan kuorman tavaraa EKM:lle. Pakkanen vieraili edelleenkin Kainuussa ja piti omat mielemme virkeinä sekä kyllästytti "ryssän" synkkiin ajatuksiin saloillamme, jotka omille pojillemme oli parhain suoja "ryssän" hyökkäyksiä vastaan.

- 18.1.1940 Komppaniassa ei tapahtunut mitään erikoista tavallisen päiväjärjestyksen puitteista poikkeavaa. Yksi mies lähti sairaalaan Ouluun. Komppaniassa oli epävirallisia tietoja mahdollisesta siirrosta. Työt sujuivat entisessä järjestyksessä. Partio oli edelleen tarkkailemassa henkilöllisyystodistuksia. Oli hiljaista lumisadetta koko päivän, joten ”ryssä” ei nähnyt lentää tänäkään päivänä.
- 19.1.1940 Aamupäivä sujui rauhallisesti jokapäiväisissä tehtävissä.
- 19.30 Iltapäivällä tuli marssikäsky klo 19.30.
- 20.00 Komppaniassa alkoi vilkas kuormaaminen ja kolonnan kuntoon laittaminen.
- 23.00 Suoritettiin kuormasto tarkastus. Sen suoritti komppanian päällikkö. Hevosista yksi täytyi jättää sairastallille päätaudin takia.
- Komppaniasta lähti autolla yksi upseeri, kaksi aliupseeria ja neljä miestä majoitustiedusteluun Hyrynsalmelle.
- 24.00 Kolonna lähti liikkeelle väpeli Saviahon johdolla. Komppaniaan mukaan tuli yksi lotta keittäjäksi komppanialle. Yö oli kirkas, pakkaneen -30 seuduilla.
- 20.1.1940 05.30 Herätys komppaniassa tapahtui klo 05.30. Heti välittömästi juotiin aamukahvi ja syötiin puuro. Komppania valmistautui marssia varten.
- 07.00 Komppania oli marssivalmiina. Komppanian päällikkö suoritti tarkastuksen. Marssia ei kuitenkaan suoritettu, vaan miehistö kuljetettiin autoilla Hyrynsalmelle.
- 07.30 Autot lähtivät Puolangalta.
- 10.00 Autot saapuivat Hyrynsalmelle.
- 12.00 Komppanian ollessa ruokailemassa, tuli ilmahälytys. Melkein samassa ”ryssän” koneet olivat kylän yläpuolella. Koneet olivat kaksimoottorisia pommikoneita. Koneet pudottivat useita pommeja, osumatta kuitenkaan rakennuksiin. Ilmatorjunta aloitti kiivaan ammunnan, mutta siitä ei ollut näkyvää tulosta koneiden ollessa korkealla. Oman hävittäjän ilmestyttyä näkyviin, viholliskoneet lähtivät karkuun. Komppania oli majoitettuna Hyrynsalmen Suojeluskuntatalolle koko päivän ajan.
- 21.00 Komppania marssi rautatieasemalle, jossa suoritettiin kuormaston ja hevosten lastaaminen, joka saatiin suoritettua kahdessa tunnissa. Miehistön lastaus suoritettiin heti tämän jälkeen. Juna ei kuitenkaan päässyt lähtemään ennen seuraavaa vuorokautta.
- 21.1.1940 01.25 Juna lähti liikkeelle Hyrynsalmelta. Matkan tavoitteena oli Sotkamo.
- 08.30 Komppania saapui Sotkamoon. Komppania marssi täältä 7 km Sotkamo – Kuhmo maantietä ja majoittui Valkolaan. Täällä oli ensimmäiseksi saatava huoneet lämpimäksi, koska talojen asukkaat oli kuljetettu turvallisimmille alueille. Komppanialla oli järjestelytöitä koko päivän ajan.

Ilmahälytyksiä oli koko päivän ajan useaan otteeseen. Vihollisen lentokoneita lensi yli matkalla Sotkamoon ja Vuokattiin, joita ne pommittivat. Komppania järjesti aliupseerivartion heti majoituspaikkaan saavuttuamme. Päivä oli kirkas ja pilvetön, sekä kova pakkanen.

- 22.1.1940 06.00 Herätys komppaniassa oli klo 06.00. Aamutoimien ja pesun jälkeen oli aamutee.
- 08.00 Komppania järjestyi työpalvelukseen. Komppanian kuorma-autot lähtivät Puolangalle, mistä kuljettivat kolmannen kuorma-auton Kajaaniin korjattavaksi. Toinen auto toi komppanian tavaroita uudelle majoituspaikalle. Komppanian sairastallilla oleva hevonen kuoli päivän aikana. Työpalveluksen aikana järjestettiin paikalle tulevien varastojen sijoituspaikkoja, sekä raivattiin tietä metsää jota kautta voidaan ajaa autoilla varastoille ja sieltä pois. Komppaniasta lähdettiin bensiinin ajoon 15 hevosta.
- 23.1.1940 Komppania oli edelleenkin työpalveluksessa koko päivän ajan. Komppanialle tuli määräys ottaa vastaan elintarvikkeita illalla pimeän tultua jolloin autot saapuvat varastoille. Komppanian oli asettava vartiomies metsässä olevalle varastolle. Koska komppanialla ei ollut puhelinta, täytyi sellainen asettaa A-var.K:n ja El.lääk.K:hon koska molempiin tuli ilmoituksia jotka oli tarkoitettu Tal.K:lle, kiireellisinä ilmoitettavaksi. Komppanian kuorma-auto palasi Kajaanista ja toi tullessa varusteita. Komppanian työpalveluksessa olevat hevoset ajoivat edelleen bensiini astioita A-var.K:n varastoille.
- 24.1.1940 Satoi lunta ja tuiskusi koko päivän. Varastoalueelle täytyi rakentaa teltoja pitempiaikaista säilytystä silmällä pitäen aremmille tavaroille, sekä vartiomiehille. Komppanian toinen kuorma-auto palasi mukanaan varusteita ynnä muuta. Yksi kuorma-auto oli jätetty korjattavaksi Kajaaniin. Illalla olivat kaikki komppanian autot, hevoset ja miehet ajamassa sekä purkamassa elintarvikkeita Sotkamon asemalla. Työt sujuivat hyvin kun oli nimetty erikoinen purkausryhmä, joka suoritti purkamisen vaunuista. Varastolla Valkolassa oli taas omat ryhmänsä eri tehtävissä, kuten sekatarvaryhmä, heinä-, liha-, leipäryhmät, jotka valvoivat kunkin työn omassa ryhmässään, sekä tulevien, että menevien tavaroiden puolella.
- 25.1.1940 Komppanian päällikkö ja väpeli menivät hakemaan palkkarahoja Kajaanista, mistä palasivat vasta klo 20.00. Komppanian työskentely muuttui täällä kokonaan yön ajaksi, sillä vihollisen lentokoneita lensi joka päivä jos vain oli sellainen sää, että kykenivät lentämään. Tänään osa joukkueesta aloitti paikallishankinnan. Ostettiin kauraa, heinää, perunaa ja maitoa. Ostoa ei kuitenkaan suoritettu suuressa määrin, koska elintarvikkeita saatiin kauempaa EV:ltä. Purkausta asemalla johti väpeli Saviaro ja Keltämäki. Tavallisesti se koko yön ilta 18.00 lähtien. Lumisade häiritsi vihollisen lentotoimintaa. Lisäksi oli vielä kova tuuli.
- 26.1.1940 Kapteeni Kalervolta tuli määräys asettaa Kuhmoon varusryhmä, vahvuudeltaan 1+6. Ryhmä lähetettiinkin samana päivänä kersantti Fianderin johdolla Kuhmoon. Samoin oli lähetettävä miehistöä Sotkamon kirkonkylään, jonne tuli VKM. Tänne komennettiin ryhmä, jonka vahvuus oli 6+12. Teurastusjoukkue täällä ei saanut työskennellä omalla alallaan, sillä paikkakunnalta ei saanut teurastukseen soveliaita eläimiä.

Sotkamon asemalle asettautui asumaan purkausryhmä kersantti Törnblomin johdolla, koska komppania oli liian kaukana purkauspaikalta.

Komppania työskenteli yön aikana ajaen Sotkamon asemalta tavaraa EKM:lle Valkolaan autoilla ja hevosilla. EKM:stä lähetettiin elintarvikkeita ETp 1:lle Jämäkseen, sekä ETp 2:lle Savelaan, joka oli noin 26 km Kuhmon kirkolta Lammasperän tietä.

Komppaniasta aikaisemmin kuolleen hevosen tilalle annettiin El.lääk.K:sta toinen hevonen. Elintarvikkeita meni edelleen EKM:stä 20 – 45 autokuormaa päivässä. Int:in (Indententin) käskystä oli Tal.K:n puolesta kolonnan mukana kuljetusta valvomassa ETp:lle menevien autojen mukana jatkuvasti alikersantti Puustinen, siksi kunnes toisin määrätään.

27.1.1940

Komppania sai käskyn miehittää perustamansa varastot seuraavasti:

EKM	2 ups	20 au	100 miestä
Var.KM	1 ups	6 au	12 miestä
Varusvar.	- ups	1 au	6 miestä

Varus KM:n päällikkönä toimii Sk.ups. Lipponen ja sen lahjatavaravaraston hoitajana ylikersantti Kontro. Alikersantti Hästö sijoittui varaston aliupseerivahvuuteen ja hänen on perehdyttävä täydellisesti sen toimintaan ja kirjanpitoon. Jämäkseen sijoitetun varusvaraston tehtävänä on toimia välivarastona kuljetettaessa varusteita rintamalla oleville joukoille, ottaa vastaan pyykki, lajitella se ja luovuttaa, sekä kuljettaa Var.KM:lle edelleen kuljetettavaksi. Lahjatavaravaraston hoitajan on pidettävä kirjaa saaduista ja jaetuista lahjatavaroista.

Kuljetuksesta EKM:n tavaraa asemalta lisänä on käytettävä siirroissa 88 K:n päälliköltä saatuja hevosia. Elintarvikkeiden kuljettamiseen EKM:stä ETp:lle, komppanian päällikkö sai luvan tilata autoja suoraan "Takapyörän" päälliköltä vänrikki Hoijerilta. "Takapyörä" aloittaa toimintansa 27.1.40 illalla. Siihen mennessä autot on tilattava 31.Auto K:sta, puhelin 30, kolme soittoa. Intendentin apulaisena luutnantti Kuusisto antaa suoraan määräyksiä Var.KM päällikölle jotka koskevat varusteiden luovuttamisesta joukko-osastoille.

28.1.1940

Vihollisen lentotoimintaa varten oli erittäin suotuisa lentosää. Vihollisen lentokoneita risteili päivän aikana useaan otteeseen kylän yläpuolella. Koneet pommittivat Sotkamo useaan otteeseen ilman mainittavaa tulosta. Ilmatorjunta-aseet avasivat kiivaan tulen viholliskoneita vastaan, mutta koneiden ollessa korkealla ei niillä saatu tuloksia.

Komppania työskenteli edelleenkin yön aikana kuormauksissa. Se oli erittäin vaikeaa, koska ei ollut kunnollisia valoneuvoja. Komppanian henkilöauto oli erittäin huonossa kunnossa, joten se täytyi lähettää Ouluun korjattavaksi.

29.1.1940

Päivä valkeni hiukan sekavana, mutta siitä huolimatta keskipäivä oli vihollisen lentotoiminnalle edullinen. Vihollinen pommitti useaan otteeseen Sotkamon ja Vuokatin seutuja. Ilmatorjunta-aseet avasivat tulen heti koneiden saavuttua aseiden ampuma-alueille. Ilmatorjunta kunnostautui voittamalla yhtä viholliskonetta, joka oli pakotettu tekemään pakkolasku kahdeksan kilometriä Valkolasta länteen. Komppaniastamme lähetettiin väepeli Saviaron johdolla partio, vahvuudeltaan 17 miestä, hiihtäen ottamaan selvää koneesta ja lentäjistä. Partio löysikin koneen, josta lentäjät olivat lähteneet harhailemaan metsään. Heti koneen tarkastettuaan, partio lähti hiihtämään karkulaisten perään, jotka olivat jalkaisin tiettomässä metsässä. Partio tapasi lentäjät erästä ladosta ja piiritti paikalle saapuneiden sotapoliisien kanssa ladon.

Ladosta avattiin tuli piirittäjiä vastaan, mutta kukaan piirittäjistä ei kärsinyt vihollisen tulesta. Piirittäjät avasivat tulen, jonka seurauksena yksi lentäjistä sai surmansa, minkä jälkeen toiset antautuivat. Sotapoliisi vei kaksi vankia ja kaatuneen vihollisen lentäjän Sotkamoon.

- 13.00 Iltapäivällä komppaniassa oli aseiden tarkastus klo 13.00.
- Komppaniasta lähetettiin tavaraa eteen jaettavaksi taisteleville yksiköille. Ainoa vika oli se , että autoja on kuljettamiseen liian vähän. Komppania yksi kuorma-auto meni taaskin epäkuntoon, joten se täytyi lähettää korjattavaksi.
- 30.1.1940 Kaikin puolin rauhallinen päivä, joten hevoset ja autot saivat työskennellä rauhassa. Tavaraa ETP:lle lähetimme sikäli kuin saimme autoja, joista oli kova puute.
- 13.00 Varustarkastus pidettiin klo 13.00. Tämän jälkeen oli pyykin luovutus talousaliupseerille pestävän pyykin edelleen lähettämistä varten. Paikallishankintana saatiin ostetuksi kauroja ja heiniä.
- 31.1.1940 Edelleenkin oli ihmeellisen rauhallista. Vihollisen lentokoneet eivät häirinneet lainkaan koko päivänä toiminnallaan komppanian rauhaa. Elintarvikkeiden kuljettamisen saimme suoritettua tilausten mukaisesti, sillä autoja saimme tarpeeksi käytettävämmäksi. Hevosista yksi sairastui, joten se täytyi viedä sairastalille hoidettavaksi. Kaikki kuukauden varus-, y.m. vahvuuspaperit saatiin kuntoon, sekä laskut y.m. menot olivat edelleen lähettämistä varten kunnossa. Miehistö työskenteli kuormaus ja lähetystehtävissä varastoilla. Hevosmiehet ajoivat asemalta tavaraa varastoille käymällä kaksi kertaa Sotkamon asemalla noutamassa tavaraa EKM:n varastolle Valkolaan. Ylimääräisiä lastausmiehiä lähetettiin Sotkamoon lastaamaan ETP:lle meneviä tavaroita jotka suoraan vaunuista siirrettiin autoihin.
- 1.2.1940 Päivä valkeni jälleen toiminnallemme edullisena. Pilvinen ja sateinen sää esti vihollisten lentovoimien hyökkäyksiä rintaman taakse, joen saimme työskennellä rauhassa kuormaus ja purkaus tehtävissä varastoilla. Vihdoinkin saimme kipeästi tarvitsemamme puhelimen, sillä jos ilmaantui jotakin tärkeää, oli käytävä lähimmässä puhelimesta, joka oli kahden kilometrin päässä. Puhelimen ansiosta tulee työskentelymme nopeammaksi, koska saa asiat kiireellisissä tapauksissa selvittää puhelimen välityksellä, jolla myös tilaukset elintarvikkeista ja tarvittavista autoista voitiin suorittaa.
- 2.2.1940 Vihollisenpuolelta päivän aikana ei tapahtunut mitään mainittavaa. Koneita ei näkynyt, joskin kirkonkylässä oli kaksi tuntia kestänyt ilmahälytys, jonka aina yksi kone näyttäytyi, mutta ei oltu varmoja oliko se oma kone vai vihollisen lentokone. sateinen lumisade esti näkyvyyttä, josta johtuen koneen kansallisuudesta ei voitu sanoa mitään. Komppania sai Kainuun sotilaspiiristä komennettuna alokas Matti Konttisen kirjuriksi. EKM:ään.
- 3.2.1940 Viholliskoneiden taholta ei erikoista mainittavaa. Koneita tosin lenteli kirkonkylässä ja Vuokatissa. Ampuivat konekivääreillä saamatta aikaan mitään vahinkoa. Kuormaukset ja lähetykset sujuivat suunnitelman mukaisesti. Autot lähtivät liikkeelle sikäli kun saatiin lastit lastattua. Kuhmosta eteen päin menevät autot eivät kolonnassa voi menestyksellisesti kulkea tien kapeuden takia, koska seil-

lä oli sellaisia sivuutuspaikkoja, joissa kaksi tai kolme autoa voi sivuuttaa toisensa vaikeuksitta. Täten saatiin kuljetus nopeammaksi ja autot saattoivat ajaa vielä toisen kerran Jämäkseen tai EKM:ään asemalta.

Kapteeni Kalervolta tuli määräys lähettää 10 miestä täydennykseksi ETp 2:lle Kähkölään, johon se muutettiin Savelasta rintaman läheisyyden takia. Miehet lähtivät matkalle elintarvikkeita kuljettavissa autoissa. Kolonnan täytyi viedä tästä lähtien JR 27:lle, joka toinen päivä elintarvikkeita Kesseliin, joka on noin 40 km päässä Kuhmon kirkonkylästä.

4.2.1940

Edelleen rauhallista, joskin kolme lentokonetta huomattiin lentävän Sotkamon kirkonkylän yli.

Kapteeni Kalervolta tuli määräys lähettää komppaniasta 10 miehinen hiihtopartio, jonka oli määrä ilmoittautua Kev.K/RP:n päällikölle, luutnantti Volaselle. Partion johtajaksi tuli alikersantti Puustinen ja hänelle 9 miestä. Partion oli lähdeävä mahdollisimman pian liikkeelle ja lähtikin se klo 18.00 kuorma-autolla.

Vielä saman päivän iltana lähti toinen osasto, vahvuudeltaan 3+24, vääpeli Keltamäen johdolla täydennykseksi JR 27:lle.

Elintarvikkeita lähetettiin ETp:lle 35 autolastia, joten komppaniaan jääneillä miehillä oli tavallista kiireempi, mutta kuormaus sujui luonnollisesti hitaammin kuin mitä olisi ollut toivottua, sillä viimeisten autojen palaaminen kuljetuksista tapahtui valoisana aikana ja viholliskoneiden huomio voi siirtyä näihin autoihin ja tulla niille kohtalokkaaksi.

5.2.1940

Komppaniassa oli hiljaista päivän aikana. Kirkolla oli hälytys jo klo 04.00 aikaan. Vihollisen koneet pommittivat kirkonkylää useaan otteeseen. Päivällä tuli taas uusi laivue, jonka pommit vaurioittivat useita autoja, myös yksi sotilas haavoittui lievästi käsivarteen.

Komppanian vääpeliksi määrättiin kersantti Moskuvaara. Komppanian kaikki autot korjattavina, joten komppanian käytössä ei ollut yhtään autoa. Elintarvikkeiden kulku ETp:lle oli hankalaa, sillä kirkonkylän pommituksessa vaurioitui useita autoja, joten samat autot saivat tehdä useamman reissun yön aikana.

Myöhällä palasi yksi komppanian kuorma-auto korjauspajalta. Sen täytyi heti lähteä viemään tavaraa ETp 2:lle Kähkölään. Kun auto selvisi lähtemään klo oli jo 23.30.

6.2.1940

06.05

Edellisenä iltana lähtenyt kuorma-auto palasi komppaniaan. Koko päivän oli lumisadetta ja tuiskua, joten sää ei ollut kovinkaan edullinen lentotoimintaa varten. Komppaniassa pidettiin asetarkastus, jonka suoritti komppanian vääpeli talousaliupseerin kanssa.

Komppanian henkilöauto palasi korjauspajalta. Muonaa ei nyt tilattu eteen niin paljon kuin tavallisesti oli tilattu, ei olisi myöskään ollut sopivia kuljetusvälineitä, koska autoja ei ollut kovin suurta määrää komppaniemme käytettävänä.

Paikallishankintaa suoritettiin ja suoritettiin tiedusteluja lähikylissä.

7.2.1940

Päivä valkeni erittäin kauniina, joten luulimme saavamme ”ryssän” kuokkavieraaksi, mutta huomasiimme ”ryssän” potevan polttoaineiden puutetta, koska koneita ei ilmestynyt kylän etupuolelle, eikä kuultu edes moottorin surinaa. Tosin ”ryssä” ei kykene meitä kovin paljon häiritsemään, sillä suoritamme tavallisen kuormauksen yö aikana. Päivällä suoritetaan kuormauksessa käytettävien autojen tilaus, sekä tilauksien järjestelyt. Komppanian yksi auto suorittaa maidon kuljetusta ETp:lle Kähkölään. Johtajana tässä tehtävässä toimii alikersantti Kumpula. Auto ottaa maitoa useista kohdista Kuhmon maantien varrella olevista taloista.

- 8.2.1940 Päivä oli pilvinen, eikä tarvittu mennä ”ryssän” takia ilmasuojaan. Lentokoneita ei huomattu missään olevan liikkeellä. Elintarvikkeita lähdettiin viemään eteen, mutta viejien täytyi kääntyä takaisin. ”Ryssän” hiihtopartio oli onnistunut pääsemään rajan yli ja tunkeutunut pitkin metsiä Kuhmon – Lammasperän maantielle noin kolmen kilometrin päähän Kuhmon kirkonkylästä, jonne se jäi odottamaan tulevia autokolonnia. Kun kuljettajat eivät tienneet olla varuillaan, onnistui vihollisten tuhota erään a-tarvikkeita kuljettavan auton ohjaajan ja apulaisen. Tämän tehtyään partio lähti hiihtämään karkuun, mutta kun sattuneesta tapahtumasta saatiin tieto, lähetettiin suomalainen hiihtopartio perään. Noin kuusi tuntia myöhemmin kun tapaus oli sattunut, suomalainen partio tapasi ”ryssien” partion ja tuhosi sen.
- 9.2.1940 Ilma oli erittäin selkeä, mutta ”ryssän” lentokoneita ei näkynyt, vaan ainoastaan kuulimme moottorin surinaa, joka häipyi pian kuulumasta lännen suuntaan. Int (Intendentti) kävi tarkastamassa komppaniassa kaksi kertaa. Hänellä ei ollut mitään muistuttamista varastojen järjestyksestä tai muusta. Komppanian vääpelillä ja kirjurilla oli päivärahojen ottoa varten vahvuuskirjan täytön lopetusta ja tililistan laatimista, sekä hänen oli suoritettava yhteenveto ja rahatilauksen laatiminen tarpeelliseen kuntoon.
- 10.2.1940 Lumituiskua koko päivän. ”Ryssä” kävi pommittamassa Sotkamoa vaikka oli pyry. Pommituksessa vioittuivat puhelinyhteydet, joten komppaniasta ei pääsyt sotilaskeskukseen. Komppaniasta lähetettiin lähetti suorittamaan autojen tilauksia elintarvikkeiden siirtoon taisteleville yksiköille. Komppanian vääpeli nouti Sotkamosta rahat palkan maksua varten. Palkan maksu suoritettiin ennen lastaus-, ja purkutöiden alkua.
- 11.2.1940 Lumisadetta, joten lentosää oli epäedullinen, eikä ”ryssä” voinut lentää koko päivänä. Komppanian vääpeli kävi maksamassa palkkoja komennuksella oleville miehille. Hän löysikin ETp:llä olevat miehet, mutta ei löytänyt niitä miehiä, jotka oli komennettu taisteleviin yksiköihin, koska heitä siirrettiin usein paikasta toiseen.
- 12.2.1940 Päivä oli lentotoiminnalle erittäin suotuisa, mutta silti ei huomattu yhtään vihollisen lentokonetta lentävän lähiseuduilla. Komppaniassa suoritettiin kivääriammuntaa. Melkein kaikki kiväärit todettiin taistelutoimintaan kelpaamattomiksi huonon osumatarkkuuden takia. Kiväärien huonouden lisäksi voitiin todeta miehistön olevan tottumattomia käsittelemään ampumaseiteja. Tämä johtui monesta seikasta, mutta etupäässä siitä, että suurin osa miehistä oli vanhempia ja käsitelleet aseita asevelvollisuusaikanaan, josta on jo useita vuosia, joten saadut opetukset ovat jo unohtuneet. Tarpeellista olisi järjestää vanhemmille reserviläisille viikoittain ampumarjoituksia ampumataidon kohottamiseksi. Illalla suoritettiin tavanmukaisia tavan mukaisia kuormaus-, ja purkamistöitä varastoilla. Ilma oli selkeä koko päivän ja pakkasen osoitti kiihtymisen merkkejä.
- 13.2.1940 Päivä valkeni kirkkaana ja pakkasen oli kiristynyt yön aikana – 38 asteeseen. Pakkanen oli saanut ”ryssänkin” hereille ja jo heti aamusta alkaen lentokoneita lenteli koko päivän ajan pommittamassa Sotkamoa, Vuokattia ja majoituspaikkamme läheistä metsikköä. Koneet risteilivät majoituspaikkamme ja varastojen yllä, mutta eivät kai huomanneet mitään erikoista, koska eivät pommittaneet kyseisiä paikkoja.

Komppanialle tuli määräys lähettää armeijan keittäjäkursseille Kajaaniin mies. Kurssille komennettiin jääkäri Lehto. Komppanian kuorma-auto tuli korjaukselta Kajaanista, sotamies Lattusen kuljettamana. Komppanian päällikkö lähti lomalle. Komppania päällikön tehtäviä loman aikana hoitaa vänrikki Pirhonen.

14.2.1940

Päivä valkeni erittäin selvänä ja pakkasen oli kiristynyt -42 asteeseen. Pakkanen oli kovin mitä se Valkolassa ollessamme oli tähän menneessä. Vihollisen lentotoiminta oli edelleenkin vilkasta ja koneita risteili majoituspaikamme ja läheisen metsikön yllä todennäköisesti koettaen etsiä varastojamme, joiden he otaksuivat olevan jossakin Sotkamon välittömässä läheisyydessä. Kuitenkaan "ryssät" eivät huomanneet mitään, koska koneet poistuivat noin 30 minuutin kuluttua saapumisestaan. Komppania hevosia oli sairastallilla kolme jotka saatiin käydä hakemassa pois. Komppaniassa kävi tarkastusmatkalla Puolustusministeriön edustaja, intendentin kapteeni Heiskanen kanssa. Tilikirjojen tarkastuksessa oli erimielisyyttä tarkastajien kanssa. Käskivät muun muassa nostamatta jätetyt palkkarahat viemään eri tilille, kuten oli tehty tähänkin saakka.

15.2.1940

Päivä oli edelleenkin kirkas, mutta pakkasen oli hieman hellittänyt edelliseen päivään verrattuna. Lentokoneita lenteli edelleenkin, mutta ne eivät erikoisesti majoituspaikallamme kaarrelleet, vaan lensivät yli Sotkamoon ja Vuokattiin jonne ne pudottivat pommejaan ilman näkyvästä tulosta. Komppaniaan tuli lisää miehiä. Pioneeri Vilske tuli kirjuriksi, sekä vapaaehtoinen sotamies Nippala JR 65:stä, jotka kummatkin oli vapautettu rintamapalveluksesta huonon terveyden takia ja määrätty rintaman takaiseen toimintaa huoltomme muodostelmissa.

16.2.1940

Päivä oli kirkas ja pakkasta noin -30 astetta. Vihollisen lentotoiminta oli päivän kuluessa tavallista vilkkaampaa. Suorittivat tiedustelua ja pommituslentoja Sotkamoon ja Vuokattiin sekä niiden ympäristöön. Todennäköisesti vihollinen oli taas saanut polttoaineita tarpeeksi, koska se voi lennellä useita tunteja useita lentokoneita käsittävillä laivueilla. Vaikka koneita oli paljon liikkeellä, tulokset "ryssällä" eivät olleet erikoisen loistavat. Huomattiin "ryssän" lentoaseen olevan varsin huono taistelua varten, mutta siviiliväestöä se kyllä pystyy pommittamaan, koska siviileillä ei ole ilmatorjunta-aseita näiden torjuntaan.

17.2.1940

Edelleenkin kirkasta lentosäätä ja myös pakkasta hiukan yli -20 astetta. Vihollinen oli jo oppinut lentämään pimeässä. Koneita lenteli yön aikana jotka ampuivat elintarvikkeita kuljettavia autoja. Ryssä hääräili koko päivän ympäristössä. Joskus näkyi 16 konetta yhtä aikaa samassa laivueessa. Iltasella suoritettiin lastaukset ja kuormaukset tavanmukaisessa järjestyksessä ja autot lähtivät liikkeelle kun saatiin kuormattua. Vihollinen häiritsi kolonnan kulkua ampuen konekiväärillä sillä seurauksella, että yksi auto meni ojaan. Komppaniaan saatiin miehistön täydennystä T-komppaniasta yksi aliupseeri ja kolme miestä.

18.2.1940

Komppania työskenteli edelleenkin samoissa merkeissä kuin mitä sille kuulu edellä selostetuissa tapauksissa. Lentotoimintaa ei tänään vihollisella ollut Kuhmon rintamaosalla niin paljoa kuin tavallisesti. Tavaran kuljetusta Sotkamosta EKM:n varastoille suoritettiin hevosilla ja autoilla koko pimeän ajan. Komppaniasta lomalla olevat miehet myöhästyivät yhden vuorokauden liikennevaikeuksien takia, sillä junat kulkivat ainoastaan yön aikana.

Päivä oli erittäin kirkas ja pilvetön. Vihollisen lentotoiminta myös päivänä levon jälkeen oli vilkasta. Pimeän aikana lentokoneet seurailivat elintarvikkeita kuljettavia autoja. Komppaniamme auton viedessä tavaraa ETP:lle Kähkölään, sitä seurasi lentokone, joka teki syöksyjä autoa vastaan ampuen koko ajan konekivääreillä. Tällöin kuljettajan apulainen säikähti ja syöksyi kulkevasta autosta ulos sillä seurauksella, että auton korin nurkka löi miehen takaraivoon ja mies oli vietävä sairaalaan hoidettavaksi. Komppaniasta lähetettiin ETP:lle Kähkölään alikersantti Mustonen.

- 20.2.1940 Lentotoiminta erittäin vilkasta koko rintaman osalla. ”Ryssä” lenteli maja-paikkamme yli useita kertoja ja pommitti lähikyliä useaan otteeseen ja onnistui saamaan jonkin verran aineellista vahinkoa. Komppanialle oli annettu määräys ilmahälytyksen sattuessa mennä kiireesti ilmasuojaan, mutta jos lentokoneet olivat näkyvissä, oli pysyttävä sisällä ja vartiomiehen tehtävänä oli estettävä aiheeton liikkuminen ulkona päivän aikana. Koneet eivät ampuneet majoituspaikkamme lähistöllä.
- 21.2.1940 Koko päivän oli lumipyryä. Vihollisen lentotoiminta, edellisiin päiviin, oli verrattain laimeaa. Komppanian päällikkö, luutnantti Liuskallio, palasi lomalta. Heti tämän jälkeen komppanian päällikkö tarkasti komppaniassa paikalla olevat miehet sekä varastot ja työskentelyn niissä sekä niiden järjestyksen. Tarkastuksessa ei huomattu mitään erikoista muistuttamisen tai kiittämisen aiheutta.
- 22.2.1940 Ilma oli kirkas ja edullinen vihollisen lentotoiminnalle. Kuitenkaan vihollisen lentokoneita ei huomattu liikkuvan paikkakunnan seuduilla.
13.00 Komppanian päällikkö piti kivääritarkastuksen klo 13.00 komppanian talousaliupseerin avustamana. Työt suoritettiin tavallisessa järjestyksessä.
- 23.2.1940 Aamupäivällä oli lumisadetta, joka keskipäivällä muuttui selkeäksi. ”Ryssän” lentokoneita ei paljoakaan lennellyt vaan näytti kokonaan olevan lamassa. Komppanialle tuli kirjelmä, joka oikeutti ottamaan lottia palvelukseen. Komppaniaan tuli palvelukseen yksi lotta lisää, joten komppaniassa on nyt kolme lottaa, Karjalainen, Liste ja Liuskallio. Lottien tehtävänä oli laittaa ruokaa. Neiti Liste oli EKM:n kirjurina.
- 24.2.1940 Tänäpäin oli tavallinen ja vahvan sumun peitossa. Vihollisen lentotoiminta ei ollut kovinkaan vilkasta, vaan joskus joku harhaileva kone lenteli paikkakunnan yllä suunnasta eksytyään. Komppanian vääpeli Hinkkanen, sotamies Pellikka, Nybeg ja Lotta Liuskallio lähtivät komennukselle Ouluun minne matka tehtiin autolla. Komppanian vääpeliksi siksi aikaa määrättiin kersantti Moskuvaara. Komppanian päällikkö luutnantti Liuskallio meni samassa autossa Kajaaniin kuin millä Ouluun komennetut lähtivät. Kersantti Fianderille myönnettiin lomaa. Hän matkusti loman ajaksi Helsinkiin. Iltapäivä kului rauhallisesti. Työt sujuivat kaikessa rauhassa ja odotusten mukaisesti, joskin valvojien puutteessa kävikin hitaasti.
- 25.2.1940 Oli kirkas päivä ja Molotov’lle hyvä näköala ylailmoista, mutta se suoritti päivän kuluessa vain tuloksettomia lentoja ja pudotteli pommeja vähemmän vaarallisille alueille. Komppanian v.t. vääpeli, kersantti Moskuvaara määrättiin menemään JR 27:n maksamaan komppanian miehille päiväpalkkoja. ”Ryssän” lentokoneet nosivat kuitenkin tien pystyyn ja pakottivat hänet kääntymään takaisin.

Kersantti Moskuvaara yöpyi ETp 2:ssa Kähkölässä ja maksoi siellä oleville komppanian miehille päivärahat. Vihollisen lentokoneiden takia auto ei voinut palata takaisin ennen seuraavaa päivää.

26.2.1940

Päivä kului rauhallisesti. Komppanian v.t. vääpeli, kersantti Moskuvaara palasi palkanmaksu matkaltaan. Päivällä käytiin maksamassa Sotkamossa olevan purkausryhmän miehille ja KM:llä oleville miehille palkat. Palkan maksun suoritti alikersantti L.Svärd, joka toi tullessaan postin Sotkamon kirkolta. Yön aikana vihollisten lentokoneet ampuivat konekivääreillä, mutta eivät saaneet mitään erikoista aikaan, eivätkä työt sen takia viivästyneet. Komppaniaan palvelukseen tuli T-komppaniasta kolme miestä, koska yksikössämme oli miehiä liian vähän, kun otetaan huomioon se, että komppania oli hajotettuna useaan eri paikkaan.

27.2.1940

Tänään oli hieman lumisadetta, joten ei tarvinnut pelätä Molotov'in lenteleviä häiritsemässä päivän aikana järjestely töitämme. Komppaniassa kävi vierailulla divisioonan uusi intendentti kapteeni Kyläsalo, joka oli jo kolmas vähään aikaan. Kapteeni Kyläsalo saapui noin klo 15.00 seuduilla. Komppaniassa suoritettiin tarkastuksia varastoilla ja toimistoissa, joista vierailevalla intendentillä ei ollut mitään huomautettavaa. Lotat laittoivat vierailevalle intendentille ruokaa, jota nautittiin lottien toimiessa tarjoilijoina. Komppanian upseerit ottivat osaa ruokailuun. Välittömästi ruokailun jälkeen kapteeni Kyläsalo poistui.

28.2.1940

Oli sateinen ilma eikä ”ryssän” lentäjät tavalliseen tapaan pystyneet tämöisellä ilmalla lentämään. Komppanian päällikkö lähti uuden intendentin kanssa ajamaan ja jo heidän lähtiessään auto meni ojaan. Lähtö tapahtui jo varhain aamulla ja sen päämäärä oli tuntematon. Komppaniassa päivä kului rauhallisesti, jokapäiväisiä tehtäviä suoritettaessa. Komppania vääpelillä oli huolta liioista rahoista, joita ei ollut saatu toimitetuksi rintamalla oleville komppanian miehille. Vielä samana iltana tuli kersantti Moskuvaaralle määräys käydä JR 27:ssä maksamassa päivärahat komppanian miehille. Takaisin paluu tapahtui vasta myöhään yöllä.

29.2.1940

Taaskin oli erittäin kaunis päivä ja sen olivat myös huomanneet Molotov'in lentäjät, jotka lensivät kirkonkylän yli pudottamatta pommeja. Komppanian päällikkö meni jo aamulla ensimmäiseksi tarkastamaan ETp:n varastoja Kähkölästä. Komppanian päällikön poissa ollessa tuli intendentti kapteeni Kyläsalo ja Puolustuslaitoksen palveluksessa oleva arkkitehti tarkastamaan varastoja. Tarkastuksessa oppaana oli ylikersantti Kontro. Arkkitehti tarkasteli paikkoja tulevaisuudessa rakennettavia varastosuojia varten, niiden mahdolliset sijoituspaikat, ynnä muita huomioon otettavia seikkoja.

1.3.1940

Maaliskuu valkeni kirkkaana ja pakkastakin oli tarpeeksi pitämään miehet virkeinä. Viholliselta oli varmaankin loppuneet polttoaineet, koska eivät muistaneet lentää ainoatakaan kertaa Sotkamon, Vuokatin tai niiden ympäristöissä. Päivä aikana komppanian päällikkö kävi lottien kanssa kirkolla asioimassa. Komppanian työskentely tapahtui entisessä tahdissa. Kersantti Moskuvaara laati kirjurin kanssa vahvuuskirjan kuntoon. Siitä puuttui enää komppanian päällikön allekirjoitus, ollakseen sitten täydellisessä kunnossa. Työt komppaniassa päättyivät klo 23.00.

- 2.3.1940 Tämä päivä oli erikoisen pilvinen, eikä "ryssän" koneita näkynyt koko päivänä. Komppanian vääpeli palasi komennukselta Oulusta ja samoin mukana seurannut lotta tuli takaisin, sekä autonkuljettaja. Elintarvikkeita lähetettiin ETP:lle yli kolmekymmentä autokuormaa. Lastaus suoritettiin Sotkamon asemalta heinät, kaurat, leipä, liha, makkara, juusto ja voi. Tavarat otettiin suoraan rautatievaunuista. Kahvi, sokeri, tupakka, makarooni ja erilaiset jauhot, sekä suola otettiin EKM:n varastoilta Valkolasta. Sellaiset autot, jotka ottivat kuormansa Valkolasta, toivat Sotkamon asemalta erilaista tavaraa tullessaan varastolle.
- 3.3.1940 Edelleenkin oli pilvistä, eikä "ryssän" puolelta ollut järjestetty meille harjoitusta suojautumisessa tämän päivän osalle. Komppanian yksi kuorma-auto palasi elintarvikkeiden viennistä ETP:lle Kähkölään. Auto myöhästyi sen takia, että "ryssän" lentokone oli huomannut valojen kanssa ajavan auton ja kävi rohkeasti hyökkäykseen autoa vastaan. Auton kuljettaja ei ollut tietoinen uhkaavasta vaarasta. "Ryssän" kiivaasta amunnasta oli se hyöty, että auton kumi meni rikki ja sen takia oli pysähdyttävä korjaamaan saatua vikaa. Luultavasti lentokone olisi seurailut kulkevaa autoa kauemminkin sen jatkaessa matkaansa ja saattanut sen uudelleen konekivääritulensa alaiseksi. Komppanian palveluksesta vapautuivat sairauden takia vääpeli Keltamäki ja korpraali Halttu.
- 4.3.1940 Ei mitään mainittavaa tämän päivän aikana. Komppaniasta vietiin yksi hevonen hoidettavaksi sairastallille. Hevosen sairaudesta ei voitu sanoa mitään, koska ei sattunut eläinlääkäriä paikalle, hevosta sinne vietäessä. Työt suoritettiin kuten tavallisesti. Yön aikana tavaraa meni yksiköstä edelleen tilatut määrät ETP:stä edelleen toimitettavaksi.
- 5.3.1940 Päivä oli edelleenkin kirkas ja edullinen lentotoimintaan, mutta taaskaan ei "ryssä" käyttänyt hyväkseen sääolosuhteita. Komppanian päällikön oli matkustettava kiireellisten asioiden takia heti Sotkamon asemalle. Matka oli suoritettava ratsulla, sillä komppanian henkilöauton kuljettaja oli poissa komppaniasta ja auton avain oli kuljettajan taskussa, joten sillä ei voitu matkaa suorittaa. Komppanian hallussa olevalle EKM:lle tänään ryhdyttiin rakentamaan varastosuojia. Rakennustöitä suorittamaan tuli työkomppanian miehiä, noin 50 miestä. Suoritettiin puiden leimaus, joka saatiin loppuun suoritettua. Myös jäiden nostaminen kesää varten saatiin aloitettua.
- 6.3.1940 Vihollisenlentokoneiden taholta ei mitään mainittavaa. Varaston rakennustöissä tarvittavien puiden kaato aloitettiin heti päivän valjettua. Työskentelypaikalle kuljettiin traktori ja sirkkeli tarvittavien lautojen, rimojen ja parrujen sahausta varten. Sahauspaikkaa laittaa kuntoon traktorin käyttäjä ja sahaaja, sekä kaksi työpalveluksessa olevaa miestä. Iltapäivällä lensi kolme vihollisen lentokonetta pommittamaan Sotkamon kirkonkylää.
- 7.3.1940 Komppania työskenteli omissa tehtävissään kuten aikaisemminkin. Rakennustöitä jatkettiin kaatamalla tarvittavia puita ja raivaamalla varastojen pohjia ja poistamalla niistä lumet. Puiden sahaaminen saatiin tänään aloitettua sen jälkeen kun valmistelu-, ja sahan asennustyöt saatiin suoritettua loppuun. Komennukselta palasi komppanian autonkuljettaja Pekkala, sekä lomalta vänrikki Pirhonen ja lotta Liuskallio. Vihollisen lentokoneita lenteli päivän kuluessa useaan otteeseen, mutta ne

eivät pommittaneet lähiseuduilla.

- 8.3.1940 Taivas oli heikossa pilvessä. Työskentely komppaniassa ja varastorakennuksella sujui suunnitelmien mukaisesti. ETp:lle lähetettiin tavaraa sitä mukaa kun sitä tilattiin puhelimen välityksellä. Autoja saatiin sikäli kun me niitä tilasimme kuljetuksiin. Vihollisen lentokoneita lensi alhaalla puunlatvoja hipoen. Kuitenkaan vihollisen lentäjät eivät huomanneet varastoja, joidenka sijoituspaikkoja ne yrittivät tähystellä, kaartelemalla paikalla useaan otteeseen hyvin matalalla lentäen.
- 9.3.1940 Päivä oli tosin hiukan pilvinen, mutta "ryssä" lensi siitä huolimatta hyvin usein majoituspaikkamme läheisyydessä. Komppaniasta lähetettiin tavaraa ETp:lle kuten ennenkin. Komppanian maidonkuljetusauton lähtö myöhästyi, joten sen palaaminen viivästyi aamuyöhön. Vihollisen lentoase oli jo tällöin toiminnassa ja huomasi palavan auton. Kone aloitti heti kiivaan syöksyn autoa vastaan ampuen koko ajan konekivääreillä. Kuljettaja pysäytti auto ja miehet juoksivat metsään suojaan. Lentokone palasi heti takaisin ja teki uuden syöksyn autoa vastaan tulittaen konekivääreillään paikallaan seisovaan autoon. Tähän leikkiin yhtyi vielä kaksi uutta "ryssän" hävittäjäkonetta tehden kiivaita hyökkäyksiä autoa vastaan. "Ryssän" onnistui kiivaiden hyökkäysten jälkeen tuhota auto, saivat kumin rikki sekä osumia syyläriin ja polttoaine tankkiin. Miehet säilyivät vahingoittumattomina, vaikka "ryssä" ampuivat metsään, missä miehet olivat suojautuneina.
- 10.3.1940 Komppaniassa oli taaskin pojilla töitä ja touhua koko päiväksi. Aamupäivällä pidettiin asetarkastus, jonka suoritti komppanian talousaliupseeri. Tarkastuksen tuloksena oli se että tiedettiin aikaisempien tarkastusten lisäksi aikaisempien tarkastusten jälkeen komppaniaan siirtyneiden aseiden laatu. Komppanialle tuli määräys lähettää kersantti Fiander JR 27:n käyttöön. Divisioonan esikunnasta tuli päiväkäsky, josta huomattiin Tal.K:n korpraali Rissanen ylennetyksi alikersantiksi, sekä sotamiehet Mäkelä, Lattunen, Pekkala ja Linqvist jotka oli ylennetty korpraaleiksi. Ilta kului Tavanmukaisessa työskentelyssä. Kolonnan lähdettyä liikkeelle, lastausmiehistö pääsi nukkumaan.
- 11.3.1940 Komppanialla oli tänään saunapäivä. Saunassa käytiin aamupäivällä, sillä ilta-päivällä oli taas samaa työskentelyä elintarvikkeiden lähetyksessä ja ei aivan suoraan saunan jälkeen voinut heti käydä työskentelemään ulkona, sillä siitä olisi saattanut seurata vilustumisia. Komppaniasta komennettiin alikersantti Toivanen 88.Kuormasto.K:n käyttöön, sekä sotamies Ryyänen siirrettiin kotijoukkoihin Kuopioon. Komppanian toimesta nostettiin jäitä EKM:n käyttöön kesän tarpeita silmällä pitäen. Työ suoritettiin ylikersantti Kontron valvonnan alaisena. Myös rakennustöitä jatkettiin suunnitelman mukaisesti. Nyt käynnissä oli kellareiden perustan kaivaminen.
- 12.3.1940 Päivä oli erittäin kirkas, mutta silti päivän kuluessa vihollisen puolelta ei ollut suurempia lentohyökkäyksiä. Komppanialle tuli tarkempi tieto kuorma-autosta, joka joutui viholliskoneiden hyökkäyksen kohteeksi. Auto vioittui hyökkäyksessä siksi pahoin, ettei siitä enää saanut käyttökelpoista. Komppaniaan saatiin EKM:stä käyttöön laskukone, joka tulikin kipeään tarpeeseen. ETp 2:een, Kähkölään vaihdettiin jääkäri Lehto, sekä intendentin kääskystä komennettiin Kev.K/RS:ään yksi mies. Sinne joutui lähtemään

sotamies Maijala. Komppaniaan lähetettiin T-komppaniasta kaksi miestä täydennykseksi. Komppaniasta joutui 31.Sotasairaalaan kaksi miestä korva-, ja silmäsairauksien takia hoidettaviksi.
Elintarvikkeita toimitettiin edelleen tilattu määrä.

13.3.1940

Päivä valkeni tänäänkin yhtä kauniina kuin aikaisempina päivinä. Tiedettiin jo aikaisemmin, että Suomesta on lähetetty neuvottelijat Moskovaan neuvottelemaan mahdollista rauhasta. Neuvottelut aloitettiin Neuvostoliiton puolelta pyynnöllä lähettämään neuvottelijat. Suomi noudatti kehotusta ja siitä tuloksena oli se, että ikimuistettavana maaliskuun 13 päivänä 1940 tehtiin rauha, jossa Suomi pakotettiin luovuttamaan parhaan palan Karjalastamme ”ryssälle”. Meille jäi ainoastaan Pohjois-Karjala Suomen puolelle.
Puhelinsanoma vihollisuuksien lopettamisesta saatiin ja ne lopetettiin tasan klo 11.00.
Siitä huolimatta, että vihollisuudet oli lopetettu, komppaniamme oli työskentelemässä elintarvikkeiden lähettämässä taisteluun osaa ottaneille joukoille.

14.3.1940

Oli edelleenkin kaunista säätä. Mieliala oli komppaniassa tehdyn rauhan takia, jossa Suomen armeijan voittamattomana täytyi taipua raskaaseen rauhaan, oli erittäin alakuloinen. Puhe ei luistanut kenelläkään, joka ymmärsi menetyksen suuruuden. Sellaisiin, jotka olivat luovutetuilta alueilta, menetys tuntui kaikkein raskaimmalta.
Komppaniaan palasivat rintamalle täydennyksiksi lähetetyt miehet osasto Volasesta.
Työskentelyä jatkettiin samaan malliin kuin sodankin aikana, mutta erotuksena oli se, että kuormaukset suoritettiin päivällä ETp:lle meneville elintarvikkeille. Kun taistelevat yksiköt siirrettiin taemmaksi, oli myös huoltoportaan siirryttävä uuteen paikkaan.

15.3.1940

Elintarvikkeiden lähettäminen aloitettiin heti aamulla ja jatkui koko päivän sikäli kun autoja saapui varastoille. Jäiden nostaminen saatiin suoritettua loppuun ja ne peiteltiin sulamisen estämiseksi. Varastorakennuksella alkoivat työt lähestyä loppuaan, sillä kellareiden perustan kaivutyöt oli suoritettu loppuun ja laitettu niihin seinämät, joten niistä puuttui ainoastaan laipio.
Sellaiset yksikön miehet, jotka oli komennettu JR 27:ään täydennykseksi, palasivat takaisin komppaniaan, mikäli eivät olleet joutuneet sairaalaan tai kaatunut.

16.3.1940

Päivä valkeni tänäänkin yhtä kauniina kuin aikaisemmat päivät. Komppania työskenteli edelleenkin varastoilla koko päivän järjestäen varastoja kuntoon. Pidettiin varastorakennuksella niin sanotut harjannostajaiset. Nyt voitiin ajatella rakennustöissä jo viimeistä vaihetta ja ne saatiinkin päivän kuluessa loppuun suoritettua. Kaikkiaan tehtiin seitsemän varastorakennusta ja kaksi kellaria pilaantuvan tavaran säilyttämistä varten.
Komppanian kuorma-auto ajoi yhteen henkilöauton kanssa sillä seurauksella, että henkilöautossa loukkaantui eräs luutnantti ja kuljettaja sai lasin siruja kasvoihinsa. Syy onnettomuuteen oli kokonaan henkilöauton kuljettajassa.

17.3.1940

Tänään järjestettiin komppanialle sauna, sillä miehet eivät olleet kylpeneet yhtään kertaa rintamalla ollessaan, joten nyt jo olikin tarpeellista käydä saunassa. Komppanian muu miehistö järjestäytyi työpalvelukseen siitä huolimatta, että oli sunnuntai. Työpalveluksen aikana suoritettiin elintarvikkeiden siirtämistä valmistuneisiin varastosuojiiin. Siirron suorittamiseen käytettiin myös hevosia, sillä elintarvikkeiden sijoituspaikoista oli uusille varastosuojille siksi pitkä matka, että niitä ei voinut suoraan siirtää ilman hevosen käyttöä.

Tavaraa siirrettiin koko päivän, mutta kaikkia ei vielä saatu siirrettyä varasto-suojiin

- 18.3.1940
 Komppania jatkoi edellisenä päivänä aloitettua elintarvikkeiden siirtämistä varastorakennuksiin. Työt saatiin päivän kuluessa loppuun suoritettua. Samalla kunnostettiin varastorakennuksille tuleva tie sellaiseksi, että tietä voidaan ajaa autoilla.
 Komppanian päällikkö ja vääpeli kävivät Kajaanissa viemässä laskuja ja tilejä rahastonhoitajalle, sekä järjestelemässä muita komppanian asioita. Matkalle lähtö tapahtui klo 10.00 ja paluu klo 18.00.
 Töiden päätyttyä noin klo 16.00, sen jälkeen ilta oli vapaata ja muutamia miehiä silloin kävi Sotkamossa.
- 19.3.1940
 Tänäpäin suoritettiin tavallisia kuormaustöitä varastoilla. Autot kuormattuina lähdettiin edelleen, samoin kuin aikaisemminkin heti kun kuormat oli kuntoon laitettu.
 Iltapäivällä komppanian päällikkö suoritti viikoittaisen hevostarkastuksen. Tarkastuksessa huomattiin muutamia hevosia huonosti puhdistetuiksi. Hevosia määrättiin kengitettäväksi ja samalla kyseisten kengät on vaihdettava suuremmiksi, sillä kyseisten hevosten kengät olivat liian lyhyet. Puhdistamattomat hevoset määrättiin uudelleen puhdistettaviksi.
- 20.3.1940
 Tänäpäin komppanian miehistö työskenteli varastoilla. Illalla oli lämmitetty sauna. Ennen saunassa käyntiä komppaniassa suoritettiin varustarkastus talousaliupseerin johdolla. Saunan jälkeen oli likaisen pyykin luovitus talousaliupseerille edelleen Varus.KM:lle lähetettäväksi.
 Päivän aikana järjestettiin uusi viikkopalvelusohjelma hevosten hoitoa ja käyttöä varten. Jokaista päivää varten määrättiin valvojaksi aliupseeri, joka valvoo palvelusohjelman noudattamista.
- 21.3.1940
 Komppanialle tuli Divisioonan päiväkäsky n:o 12. Päiväkäskystä huomattiin, että komppanian vääpeli kersantti Hiukkanen oli ylennetty vääpeliksi, alikersantit Bäck ja Forsman kersanteiksi sekä sotamiehet Pohjanen ja Torvela korpraaleiksi,
 Talouskomppanialle tuli käsky perustaa tänään kenttäkauppa Kuhmoon. Kaupan johtajaksi määrättiin kersantti Forsman. Elintarvikkeita, sekä kenttämyymälään tavaraa lähetettiin koko päivä. Tavaraa sinne meni yli 20 autokuormaa. Päivä oli erittäin hyvä varastoilla työskentelyä varten, joskin päivällä hiukan viskeli lunta.
- 22.3.1940
 Oli pitkäperjantai. Se oli tavallisuudesta poikkeava siinä suhteessa, että se oli, kuten pääsiäinenkin, ennen Maarian ilmestymispäivää. Ilma oli pyryinen ja työt rajoitettiin välttämättömiin töihin varastoilla.
 Komppanialle tuli määräys luovuttaa käytössä olevat henkilöautot pois. Luovutettiin komppaniassa ollut Nask merkinen henkilöauto. Siitä aiheutui paljon hankaluutta, sillä usein oli usein kiireellisiä ajoja asioiden järjestelyasioissa, joissa tehtävissä henkilöautoa käytettiin.
 Saimme komppaniaan uuden kenttäkeittiön, jota kokeiltiin päivän aikana. Kenttäkeittiö oli saatu sotasaaliina ”ryssiltä”.
- 23.3.1940
 Pyryinen ja tuiskuinen sää, joka haittasi työskentelyä varastoilla. Auton mukana, joka lähetettiin pois komppaniasta, komennettiin autonkuljettajana sotamies Gröhn ”Varapyörän” käyttöön. Intendentiltä tuli määräys keittää EKM:n varastoilla olevia kananmunia noin 33000 kappaletta. Sikäli kun ne saadaan keitettyä, ne on edelleen lähetettävä ETp:lle josta edelleen rintamal-

la oleville joukoille jaettavaksi.

Komppaniasta täytyi lähettää yksi mies sotasairaalaan. Lomaa myönnettiin kahdelle miehelle. Lomalta palasi sama määrä miehiä. Iltapäivällä komppania päällystö kävi saunassa.

- 24.3.1940 Komppania luovutti hallussaan olevan Studebacker merkkisen henkilöauton "Varapyörään", joten komppanian käyttöön ei jäänyt yhtään henkilöautoa. Tarpeelliset ajot on tästä lähtien suoritettava kuorma-autoilla. Komppaniassa jatkui edelleen kuumeisesti munien keitto ja ne menivät sitä mukaa kolonnien mukana ETP:lle yksiköille jaettavaksi. Komppaniaan palasi sairaalasta sotamies Pellikka, sekä lomalta palasi kolme miestä. Päivä kului rauhallisesti kuormausten loputtua varastoilla.
- 25.3.1940 Tänäpäin tuli komppaniaan mus.ups Sipponen Varus.KM:stä. Sipposen tehtäväksi tuli toimia paikallishankintajoukkueenjohtajana ja toimittaa ostoja Sotkamon – Kajaanin ympäristöissä. Samoin komppaniaan palasi Varus.KM:n yhteydessä olevan lahjatavaraosaston hoitaja ylikersantti Kontro. Komppanian puuvarastot loppuivat kesken päivän, joten niitä täytyi lähteä noutamaan. Auto joutui kuitenkin syystä tai toimesta epäkuuntoon, eivätkä puut joutuneet aikanaan käytettäväksi, vaan viipyi iltaan saakka.
- 26.3.1940 Ilma oli kaunis ja kevään tuoksuinen. Komppaniassa suoritettiin tupien puhdistamista ja se työ saatiin loppuun suoritetuksi klo 14.00 mennessä. Lastaaminen tänään oli erikoisen vilkasta. ETP:lle lähetettiin muun muassa 20 autokuormaa heiniä, sekä lisäksi yli 10 autokuormaa muita elintarvikkeita. Komppania sai tänään tietoja ensimmäisistä komppanian kaatuneista miehistä viralliselta taholta. Tieto vaikutti sellaisiin miehiin, jotka tunsivat vainajien aikaisemmat perhesuhteet, painostavasti, sillä kaatuneilta jäivät suuret perheet köyhiin oloihin. Kaatuneitten miesten ruumiit tuotiin KEK:stä Ontojoelta, Sotkamon asemalle.
- 27.3.1940 Erittäin kirkas ja kylmä sää. Päivän aikana suoritettiin perunan, kauran ja sekatavaran ajoa hevosilla. Tavarat noudettiin asemalta EKM:n varastoille Valkolaan. Paikallishankintajoukkueenjohtaja musiikkiupseeri Sipponen lähti komennukselle suorittamaan heinän, kauran ja perunan ostoja lähikylistä. Komppaniaan palasi komennukselta osasto Volasesta yksi mies, joka oli ollut sairaalassa hoidettavana. Edelleen tavaraa lähetettiin ETP:lle yli 20 autokuormaa. Yleensä tahtoo autoissa olla se vika, että korit ovat liian pieniä kevyemmän rehutavaran kuljetukseen.
- 28.3.1940 Töitä haittasi jonkin verran vallitseva pyry. Komppaniaan tuli tieto siitä, että aikaisemmin hyväksytyt lomat on peruutettu toistaiseksi. Lomienperuutus johtui siitä, että lähiaikoina oli odotettavissa siirtoja, joten lomaa ei voitu antaa. Iltapäivällä komppanialla oli varusteiden kunnostamista, saunassa käynti, sekä likaisen pyykin luovutus talousaliupseerille. Tämä toimitti luovutetun pyykin laskemisen ja pakkaamisen sekä edelleen lähettämisen.
- 29.3.1940 Tänäpäin sateli lunta. Lumisade lakkasi iltapäivällä kokonaan ja tuli selkeä sää. Komppanialle tuli määräys perustaa Nurmeksen Porokylään ETP. Sinne komennettiin kersantti Moskuvaara ETP:n päälliköksi ja hänen käyttöönsä määrättiin 3+15 miestä. Lähtö tapahtui Valkolasta autolla Vuokattiin ja siitä edelleen junassa Porokylään. Komppaniassa suoritettiin kiväärien puhdistamista sekä pidettiin asetarkas-

kastus, jonka suoritti alikersantti Svärd. Kersantti Fiander komennettiin JR 27:n Nurmekseen. Hän matkusti ETp:lle menevien miesten mukana.

- 30.3.1940
 Palasi myöhästyneenä lomalta sotamies Hämäläinen. Myöhästymisen syynä oli se, että kyseinen mies oli Läskelässä, joka tuli evakuoitavaksi koska se jäi "ryssän" hallintaan.
 Komppania oli tien teossa Riekinrannalla. Tien teolla oli kiire, sillä Varus.KM:n oli määrä siirtyä pois Sotkamosta. Samalla tyhjennettiin elintarvikevarastoja, koska Varus.KM:n varastot oli määrä siirtää EKM:n varastojen yhteyteen. Komppanian piti tänään vastaanottaa ETp:n toiminta Kuhmossa. Tänne määrättiin päälliköksi kersantti Fosrman. Hänen käytettäväkseen määrättiin 3+20 miestä.
- 31.3.1940
 Kaunis kevät talven päivä, jonka kuluessa lumet sulivat nopeasti. Komppanian päällikkö piti oppitunnin, jossa hän selosti käydyn sodan johdosta suhtautumisesta rauhaan. Hän selosti myös sen, miksi olimme pakotetut suostumaan "ryssän" vaatimuksiin.
 Komppaniaan tuli tarkastuskäynnille intendentti joka otti vastaan paikkoja edelliseltä intendentiltä. Tarkastus loppui noin klo 23.00 aikaan. Tämän jälkeen intendentit aloittivat paluunsa.
 Sipponen palasi tekemältään paikallishankinta matkalta. Hän oli onnistunut saamaan heiniä ja perunoita. Kauroja ei ollut saatavissa enää mistään.
- 1.4.1940
 Päivä oli pilvinen ja satoi lumiräntää. Pilvet olivat alhaalla kiitäen tuulen vieminä taivaalla. Työskenneltiin koko päivä varastoilla kuormien laitossa. Hevosmiehet puhdistivat koko päivän majoituspaikkojen pihoja, sekä ajoivat puhdistusjätteet lantapattereihin. Samalla tyhjennettiin hevostallia liiasta lannasta ja kunnostettiin tallia. Talliin kuljetettiin alusia, että hevoset eivät likaantuisi kovin pahasti. Sotamies Taanu palasi lomalta komppaniaan.
- 2.4.1940
 Komppanian täytyi saada EKM:n varastoille heiniä noin 20000 kg. Heiniä ajo aloitettiin jo klo 08.00 ja sitä jatkettiin koko päivän ajan. Heiniä ajettiin niistä taloista joista paikallishankintajoukkue oli niitä ostanut. Heinät olivat paalaamattomia, mutta niitä paalaamaan lähetettiin miehiä. Osa heinistä ajettiin irrallisena komppanian hevosilla syötettäväksi.
 Suoritettiin aseiden puhdistamista ja luokittelua 9.DE:lle tehtävää aseilmotusta varten. Luokittelun suoritti komppanian päällikkö ja kirjoihin niiden merkitsemisen suoritti alikersantti Svärd, joka hoiti asealiupseerin tehtäviä komppaniassa.
- 3.4.1940
 Komppania työskenteli kuten tavallista, varastoilla ja hevosmiehet ajoivat heiniä ylikersantti Kontron johdolla. Musiikkiupseeri Sipponen kuljeksi Kajaanin ympäristöissä tehden paikallisostoja ostamalla etupäässä perunoita ja osittain myös heiniä. Hintaa maksettiin perunoista 80-90 p kilolta ja heinistä 70-80 p kilolta tavarantoimittajan laadusta riippuen.
 Komppaniaan palasi toipumislomalta kuusi miestä, jotka olivat olleet hoidettavana 31.Sotasairaалassa. Myöhemmällä palasi alikersantti Puustinen osasto Volasesta jonne oli tullut toipumislomalta.
- 4.4.1940
 Päivä oli erittäin kaunis, joskin oli liian kova pakkas huhtikuun päiväksi, mutta rekikeli oli erinomainen. Hevoset olivat edelleenkin heiniä ajossa EKM:n varastoille.
 Toipumislomalta komppaniaan palasivat sotamiehet Halttu ja Kiviaho. Kersantti Fianderin huoleksi annettiin El.lääk.K:sta tuotujen hevosten raatojen hautaminen. Hautaminen oli jo kerran suoritettu, mutta väärään paikkaan,

joten ne oli otettava pois haudoista ja haudattava toiseen paikkaan. Työssä Fiander käytettävänä oli kolme miestä.

- 5.4.1940 Kaunis keväinen päivä ja lumet sulivat aivan silmissä, mutta silti sitä oli vielä liian paljon. Komppaniasta lähti yksi lotta pois, matkusti Helsinkiin opiskelemaan Helsingin Yliopistossa. Komppanian vääpeli lähti lomalle Liminkaan. Komppanian vääpelin sijaiseksi määrättiin alikersantti Puustinen. Komppanialle tuli ilmoitus 1894, 1895, 1896 ja 1897 ikäluokkien vapauttamisesta. Suoritettiin heti kortiston tarkastus ja todettiin, että komppaniasta pääsee kaksi miestä vapaaksi.
- 6.4.1940 Tänäpäin lähetettiin 9.D:lle ilmoitus vapautettavista miehistä. Komppanian toimistossa oli kirjallisia töitä ja ilmoituksia runsaasti, kuten vahvuusilmoituksen lähettämiset ynnä muuta. Komppaniaan saapui yksi mies lomalta. Päivä oli erittäin kaunis ja aurinko helotti täydeltä terältä. Komppanian palveluksessa olevat lotat muuttivat asumaan Valkolaan. Komppanian ajoneuvot kävivät noutamassa lottien tavarat entisestä majaituspaikasta. Hevoset ajoivat heiniä niistä paikoista, joista niitä oli ostettu. Heinien paalusta ei suoritettu, vaan ne kuljetettiin irrallisena läheisiin yksiköihin.
- 7.4.1940 Oli pilvinen ja kolea sää. Komppanian päällikkö kävi tarkastamassa ETp:n varastoja Kuhmossa. Tarkastuksessa ei huomattu mitään muistuttamisen arvoista. Komppaniasta vapautui k.o. päivämäärällä alikersantti Petäjäsoja. Kuhmoon komennettiin ylikersantti Kontron johdolla neljä miestä jäiden nostoon. Mukana vietiin tarpeelliset välineet jäiden nostoa varten.
- 8.4.1940 Erittäin kaunis sekä lauhkea kevätpäivä. Aurinko paistoi kauniisti, joten ei olisi malttanut työskennellä sisällä, ellei olisi ollut kiireistä työskentelyä. Komppaniaan palasi vapaaehtoinen Nippala, joka oli ollut rintamalla ja joutunut sieltä heti sinne mentyään sairaalaan ja edelleen toipumislomalle. Hevosmiehet ajoivat heiniä varastoille, joita toiset miehet paalasivat ajopaikalla. Ajoa valvoi edelleenkin ylikersantti Kontro. EKM:n toimesta lähetettiin elintarvikkeita ETp:lle Kuhmoon. Kuljetus ei tuottanut nyt minkäänlaista vaikeutta, koska autoja oli tarpeeksi käytettävänä ja elintarvikkeita tarvittiin vastaavasti vähemmän, koska joukkoja siirrettiin pois. Iltapäivällä tuli puhelimesta ilmoitus, että 9.D:n rahastonhoitaja tuo seuraavana päivänä palkkarahat, koska ne olivat hankalat hakea rahastonhoitajan siirryttyä Nurmekseen. Rahastonhoitaja tuli kuitenkin jo samana iltana ja palkkalistat olivat vielä tarkistamatta.
- 9.4.1940 Komppanian vääpelin viransijainen suoritti komennuksilla olevien miesten nimiluettelon tarkistuksen ja laati sekä lähetti päivärahat osastojen johtajille. Komppanian palveluksesta vapautuvasta sotamies Lukinmaasta laadittiin kirjelmä asian omaiselle sotilaspiirille. Lomalle lähti kersantti Fiander ja lotta Karjarinne. Iltapäivällä varuskunnan komendanttivirastosta soitettiin, että onko komppania halukas menemään elokuviin.
- 10.4.1940 Komppanialle suoritettiin palkanmaksu v.t. vääpelin toimesta. Komppanian varsinainen vääpeli palasi päivän kuluessa takaisin lomalta. Komppanian palveluksesta vapautui sotamies Lukinmaa. Lomaa sai sotamies Järnström. Komppanian v.t. vääpeli kävi palkan maksussa Varus.K:llä oleville komppanian

miehille, sekä myös Sotkamon asemalla olevalle purkausryhmälle. Matka suoritettiin komppanian kuorma-autolla, joka vei tavaraa Vuokattiin. Samalla tuotiin posti komppanialle.

- 11.4.1940 Päivä oli kaunis ja aurinkoinen, joten lumi sulii nopeasti. Komppaniassa järjestettiin sellaisille miehille, jotka eivät määrättyissä tehtävissä, pihamaiden pudistamista majoituspaikkojen ympäristöissä. Elintarvikkeita otettiin Sotkamon asemalla olevasta varastosta. Hevosmiesten täytyi ruveta tarkastamaan ajokalustoa mahdollisten korjausten takia. Valjaiden rikkoutuessa on ne heti korjattava.
- 12.4.1940 Suoritettiin tavanmukaisia ja tarpeellisia töitä, jotka välttämättä täytyi suorittaa rajalla olevien yksikköjen muonittamiseksi. EKM:stä lähetettiin ETp:lle Kuhmoon kaikkea muuta tavaraa, mutta heiniä ei lähetetty, koska niitä oli vaikea saada ja Kuhmon kirkonkylän läheisyydessä niitä oli saatavana kun vaan ajoi hiukan kylästä syrjässä oleville heinäladoille. Komppanian hevosmiehet ajoivat heiniä edelleenkin taloista. Päivä oli aurinkoinen ja lämmin sekä lumen sulamiselle edullinen.
- 13.4.1940 Komppanian palveluksessa oli vapaaehtoisia joita kehoitettiin lähettämään harjoituskeskuksiin koulutettaviksi. Komppanian edustajana komennettiin korpraali Mäkelä alikersantti Ylipekkalan hautajaisiin Ylitorniolle. Lotta Liuskallio matkusti lomalle Merikarvialle ja Poriin. Komppaniaan saapui komennukselta kapteeni Boströmin käytössä olleet miehet, vahvuus 2+4. Sotasairaalaan lähetettiin komppaniasta yksi mies.
- 14.4.1940 Päivä oli lumisateinen ja ikävän harmaa koko päivän. Kuhmosta palasi komennukselta ylikersantti Kontro ja neljä miestä. Miehet olivat jäiden nostossa ja kellarin teossa Kuhmossa. Illalla komppanian miehistöä meni elokuviin komppanian vääpelin johdolla.
- 15.4.1940 Oli sateinen päivä ja märkää, joten lumi hautautui ja väheni yhä vähemmäksi. Komppaniasta läksi komennukselle alikersantit Ahlskog ja Maikkola. Divisioonan intendentti kapteeni Rihtniemi vieraili komppaniassa tarkastamassa ja antamassa neuvoja EKM:n kirjanpidossa ja yhteenvedossa. Komppaniasta tehtiin ehdotus RUK:hon komennettavista. Ehdotettiin alikersantteja Bromannia ja Puustista.
- 16.4.1940 Lumisateinen ja kostea sää. Komppaniasta siirtyi pois EKM:n kirjuriina toiminut lotta Annikki Lister toimeensa Helsinkiin. Lähtevälle lotalle järjestettiin komppanian puolesta hänen lähtiessään läksiäisjuhla. Samassa tilaisuudessa puhui komppanian vääpeli ja komppanian päälliköille ja vänrikki Pirhoselle ja ojensi heille muistoksi miehistön yhteisesti ostamat lahjat puheen päätyttyä. Luutnantti Liuskallio sai taskukellon perineen ja hopeisen tupakkaholkin. Vänrikki Pirhonen sai hopeisen savukotelon ja tupakkaholkin. Komppanian päällikkö kiitti saamastaan lahjasta ja toivoi säilyvän edelleenkin yhteisymmärryksen, joka on tähän asti vallinnut. Komppanian päällikön kiitokseen yhtyi myös vänrikki Pirhonen. Tilaisuudessa tarjottiin miehistölle kahvia sekä laulettiin ”Kuullos pyhä vala”. Töitä tehtiin päivän aikana varastoilla kuten tavallista ja hevosmiehet ajoivat lantaa tallista.
- 17.4.1940 Aamupäivä oli pilvinen ja satoi lumiräntää. Komppaniasta täytyi lähettää miehiä paalaamaan kahdella koneella heiniä noin 10 km päässä olevaan Sapsonperän kylään, josta oli ostettu heinää, mutta niitä ei voitu irrallisena ajaa yksiköitten käyttöön. Sikäli kun heiniä saatiin paalatuksi, toiset ajoivat

niitä EKM:n varastoille edelleen yksiköille jaettavaksi.

Illalla osa komppanian miehistä kävi elokuvissa Sotkamon kirkolla, jonne oli varattu ilmainen näytös sotilaille. Näytöksestä ilmoitti komendantin osasto. Komppaniasta mukana oli 32 miestä.

18.4.1940

Päivän aikana suoritettiin komppaniassa hevosten tarkastus klo 14.00. Sen piti komppanian päällikön läsnä ollessa eläinlääkintäluutnantti Heino. Tarkastuksessa määrättiin kaksi hevosta vietäväksi sairastallille. Toisella hevosella oli päätauti ja toisella kipeä jalka. Neljä hevosta määrättiin uudelleen kengitettäväksi, sekä kaikilta hevosilta kaviot rasvattaviksi.

Lomalle lähti sotamies Kuula hautaamaan veljeään Kittilään.

Aamupäivällä hevosmiehet kävivät hakemassa kuormat heiniä Saponperän kylästä, jossa miehet olivat paalaamassa heiniä kahdella koneella.

19.4.1940

Herätyksen jälkeen juotiin aamukahvit. Kahvin juotuaan kaikki komppanian hevoset lähtivät komppanian päällikön johdolla hakemaan heiniä aikaisemmin mainitusta kylästä. Samoissa kyydeissä meni kahdeksan miestä paalaamaan heiniä, elikkä neljä miestä konetta kohti. Paalaamista jatkettiin koko päivä, mutta siitä huolimatta ei saatu heiniä paalattua tarpeeksi. Vielä illalla täytyi lähettää kaikki komppanian hevoset hakemaan irrallisia heiniä. Komppanian päällikkö palasi paalauspaikalta klo 11.00.

Komppanian vääpeli toimitti komppanian lomalla olevista miehistä kyselyjä asianosaisista sotilaspireistä, koska sieltä oli komppaniaan kuuluville miehille annettu lomaa ja loma oli loppunut aikaisemmin, eikä miehiä vielä näkynyt yksikössä. Vielä samana päivänä tuli ilmoitus, että lomaa oli jatkettu.

